

**UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI**

**PEDAGOGICKÁ FAKULTA**

**Ústav pedagogiky a sociálních studií**

**Diplomová práce**

**Bc. Lucie Petrušková**

**Kulturní specifika vietnamského etnika**

**Olomouc 2012**

**vedoucí práce: PhDr. Jitka Plischke, Ph.D.**

## **PROHLÁŠENÍ**

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a že jsem použila jen uvedených zdrojů a literatury.

V Olomouci dne 1. dubna 2012

.....  
Bc. Lucie Petrušková

## **PODĚKOVÁNÍ**

Ráda bych poděkovala za cenné rady mé vedoucí práce paní PhDr. Jitce Plischke, Ph.D.

Děkuji také respondentům obou dotazníkových šetření za poskytnutí názoru.

# OBSAH

<b>ÚVOD</b> .....	<b>5</b>
<b>TEORETICKÁ ČÁST</b> .....	<b>7</b>
<b>1 ÚVOD K ZEMI PŮVODU VIETNAMCŮ - VIETNAMU</b> .....	<b>7</b>
1.1 ZÁKLADNÍ STATISTICKÉ INFORMACE O VIETNAMU .....	8
1.2 HANOJ A HO ČI MINOVO MĚSTO .....	12
1.3 ZEMĚDĚLSTVÍ A PRŮMYSL .....	14
1.4 VLÁDA .....	15
1.5 MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE, JICHŽ JE VIETNAM ČLENEM.....	17
1.6 NÁRODNOSTNÍ MENŠINY ŽIJÍCÍ VE VIETNAMU .....	18
1.7 NÁBOŽENSTVÍ.....	19
<b>2 ODLIŠNOSTI VIETNAMSKÉHO ETNIKA OD ČESKÉ POPULACE</b> .....	<b>22</b>
2.1 VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM.....	23
2.2 TRADIČNÍ VIETNAMSKÉ SVÁTKY .....	25
2.3 ODLIŠNOSTI V CHOVÁNÍ .....	28
<b>3 VIETNAMCI V ČESKÉ REPUBLICE</b> .....	<b>31</b>
<b>PRAKTICKÁ ČÁST</b> .....	<b>34</b>
<b>4 PŘEDVÝZKUM - POVĚDOMÍ OBYVATEL KOLÍNSKA O KULTURNÍCH SPECIFIKÁCH VIETNAMSKÉHO ETNIKA</b> .....	<b>34</b>
4.1 PŘEDVÝZKUM – DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ .....	34
4.2 ANALÝZA ZÍSKANÝCH DAT Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	35
4.3 SHRNUTÍ ZÍSKANÝCH DAT Z PŘEDVÝZKUMU .....	40
<b>5 VÝZKUM – POVĚDOMÍ OBYVATEL KOLÍNSKA O KULTURNÍCH SPECIFIKÁCH VIETNAMCŮ, JIMIŽ SE ODLIŠUJÍ OD VĚTŠINOVÉ POPULACE</b> .....	<b>41</b>
5.1 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	42
5.2 ANALÝZA DAT DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	44
5.3 VYVOZENÍ ZÁVĚRU VÝZKUMU .....	68
<b>ZÁVĚR</b> .....	<b>72</b>
<b>SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ</b> .....	<b>74</b>
<b>SOUPIS POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ</b> .....	<b>75</b>

# ÚVOD

Kulturní specifika vietnamského etnika jsem si vybrala jako téma diplomové práce ze dvou důvodů. Prvním z nich byl můj vlastní subjektivní zájem o vietnamské etnikum, především o vietnamské kulturní prostředí a o znaky, kterými se liší od naší většinové společnosti. Druhým důvodem bylo vytvoření uceleného systému informací, které by prezentovaly dané etnikum v kontextu jejich identické kultury.

Jelikož mě téma Vietnamců, jakož i jiných národnostních menšin žijících na území České republiky, zajímá, rozhodla jsem se diplomovou práci pojmout jako navazující souhrn informací na předešlou bakalářskou práci. Uvědomuji si, že téma jakékoli národnostní menšiny, potažmo etnické skupiny, je nevyčerpatelnou studnicí informací, kterou není možné obsáhnout v jedné práci. Jedná se o neustále se vyvíjející a měnící se systém vazeb, vztahů, dogmat, paradigmat, které působí na etnickou skupinu, ale také na majoritní společnost a určují tak její další a budoucí vývoj.

Diplomová práce má tři cíle. Prvním z nich je prezentovat informace týkající se země původu Vietnamců, neboť právě tyto informace můžou napomoci k lepšímu pochopení vietnamského etnika, mohou přispět k mnohotvárnějšímu pohledu na danou skupinu a vysvětlit odlišnosti, které vyvstávají právě díky jejich jinému původu. Druhým cílem je popsat aspekty, jimiž se Vietnamci odlišují od české populace. Mezi tyto aspekty patří především normy, hodnoty a vzorce chování, které jsou vietnamskou společností považovány za zcela běžné a přípustné, naproti tomu česká společnost tyto aspekty považuje za rozporuplné. Třetím cílem diplomové práce je zjistit informovanost obyvatel Kolínska o kulturních specifikách vietnamského etnika.

Diplomová práce bude složena ze dvou částí a to praktické a teoretické.

Teoretická část diplomové práce se zaměří na deskripci Vietnamu, především na oblast zemědělství a průmyslu, vlády a s ní souvisejícími mezinárodními organizacemi, kterých je Vietnam členem, ale také na popis náboženství a víry, která v životě Vietnamců představuje důležitou oblast a kterou nelze při zamýšlení se nad specifikem vietnamského etnika opomenout. Teoretická část bude kromě výše zmíněného obsahovat souhrn informací týkajících se vzdělávacího systému, slavení tradičních vietnamských svátků a odlišnosti v chování. Teoretická část bude završena shrnutím nejdůležitějších dat týkajících se života Vietnamců v České republice.

Praktická část diplomové práce se skládá ze dvou celků, které jsou vzájemně propojeny. První celek tvoří předvýzkum, který se zaměřuje na zjištění informací použitelných v hlavním úseku praktické části a to ve výzkumu. Jak předvýzkum, tak výzkum bude realizován ve městě Kolín a jeho cílem bude zjištění, do jaké míry jsou informováni obyvatelé Kolínska o specifikách vietnamského etnika.

V diplomové práci bude použita odborná literatura i internetové zdroje, které se danou problematikou zabývají. V předešlé bakalářské práci jsem se potýkala s nedostatkem kvalitní literatury reflektující zvolené téma. Věřím, že tuto bariéru se úspěšně daří odstraňovat a že při psaní diplomové práce již tento problém nevznikne.

Pevně věřím, že diplomová práce přinese souhrnně uspořádané informace o výše zmíněných aspektech kultury, kterými se Vietnamci liší od většinové populace. Stejně tak doufám, že výzkum, který v mnoha případech navazuje na průzkum uvedený v mé bakalářské práci, přinese cenné informace v oblasti vědomostí Čechů o Vietnamcích žijících na území České republiky. Neboť dle Průchy znalosti, které máme o určité etnické skupině, způsobí, že danou skupinu pochopíme a teprve na základě pochopení může dojít k toleranci a následně ke kooperaci.<sup>1</sup> Na základě vyhodnocení průzkumu v bakalářské práci a obecného tvrzení, že Češi jako národ jsou vůči Vietnamcům tolerantní a při porovnání výsledků průzkumu s uvedenou teorií Průchy, by český národ měl mít i znalosti o specifikách vietnamského etnika, v opačném případě nemůžeme souhlasit s tím, že jsme tolerantní národ.

V celé diplomové práci bude často použit pojem „kultura“, jehož vymezení není zcela jednoznačné. Murphy uvedl jednu z mnoha definic kultury takto: „jedná se o celistvý systém významů, hodnot a norem.“<sup>2</sup> Jandourek definoval kulturu takto: „V širokém významu tohoto pojmu je však součástí kultury všechno, co lidé vytvářejí. Z tohoto hlediska k ní patří nejen Beatles, ale také restaurace, sportovní hry, televize atd.“<sup>3</sup> Průcha k pojmu kultura píše: „Podle širšího pojetí zahrnuje pojem kultura všechno, co vytváří lidská civilizace – tedy jednak materiální výsledky (artefakty) lidské činnosti, jako jsou např. obydlí, nástroje, oděvy, plodiny, průmysl, dopravní a telekomunikační systémy a další, jednak duchovní výtvořiny lidí, jako je umění, náboženství, morálka, zvyky, vzdělávací systémy, politika, právo aj.“<sup>4</sup> K Průchově pojetí kultury se přikláním i já a v kontextu celé práce je pod pojmem kultura myšlena definice v širším slova smyslu.

---

<sup>1</sup> PRŮCHA, J. *Multikulturní výchova: Teorie-praxe-výzkum*. Praha: Portál, 2001, s. 39-43.

<sup>2</sup> MURPHY, R. F., *Úvod do kulturní a sociální antropologie*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998, s. 27.

<sup>3</sup> JANDOUREK J., *Úvod do sociologie*: Praha: Portál, 2003, s. 175.

<sup>4</sup> PRŮCHA, J., *Multikulturní výchova: Teorie-praxe-výzkum*. Praha: Portál, 2001, s. 31.

# TEORETICKÁ ČÁST

## 1 ÚVOD K ZEMI PŮVODU VIETNAMCŮ - VIETNAMU

Pro hlubší a systematictější pochopení specifík vietnamského etnika se nelze obejít bez základních informací týkajících se země původu Vietnamců, tedy Vietnamu.

Díky analýze dat týkajících se reálií, stavu hospodářství, vládního systému, náboženství či národnostních menšin může majoritní společnost lépe porozumět odlišnostem Vietnamců pramenících z rozdílného sociálního základu, z jiného prostředí, které je Vietnamcům vlastní, z uplatňování odlišné kultury, která patří k Vietnamcům a jejich způsobu života, jiného vnímání světa a života kolem nás. Větší rozsah informací napomáhá k odstranění bariér, xenofobního myšlení, předsudků, stereotypů, mylného chápání vzorců chování a vede k otevřenějším, vřelejším a rovnocenným vztahům mezi majoritou a lidmi pocházejících z Vietnamu.

Celý proces pochopení jiné, odlišné kultury vede, jak už je výše zmíněno, k úspěšné sociální integraci cizinců, kterou Rákoczyová a Trbola definují následovně „proces včlenění do již existujícího společenského celku, který má vytvořenou strukturu, vykazuje určitou míru koherence a chování jeho členů se řídí stanovenými pravidly.“<sup>5</sup> Rákoczyová a Trbola dále uvádí, že „sociální integrace se pozitivně promítá do kvality života přistěhovalců i příslušníků majority a přispívá k zachování sociální soudržnosti ve společnosti. Naopak její selhání představuje riziko sociálního vyloučení přistěhovalců, tlaku na sociální systémy hostitelské společnosti, radikalizace a ohrožení sociálního smíru.“<sup>6</sup>

---

<sup>5</sup> RÁKOCZYOVÁ, M., TRBOLA, R. *Lokální strategie integrace cizinců v ČR I.* Praha: VÚPSV, 2008, s. 9.

<sup>6</sup> RÁKOCZYOVÁ, M., TRBOLA, R. *Lokální strategie integrace cizinců v ČR I.* Praha: VÚPSV, 2008, s. 9.

## 1.1 ZÁKLADNÍ STATISTICKÉ INFORMACE O VIETNAMU

Vietnamci k nám přijíždí ze své rodné země - Vietnamské socialistické republiky - Nuoc Cong hoa xa hoi chu nghia Viet Nam<sup>7</sup> - jejíž území se rozkládá v jihovýchodní Asii při březích Jihočínského moře a sousedí s Kambodžou, Čínou a Laosem.

Rozloha vietnamského území dle údajů Ministerstva zahraničních věcí České republiky činí 331 211 kilometrů čtverečních<sup>8</sup> a převyšuje tak rozlohu České republiky více než 4krát. Země od severu k jihu měří 1 650 km, avšak v nejužším místě dosahuje šíře pouhých 50 kilometrů.<sup>9</sup> Území Vietnamu se rozprostírá v subtropickém, tropickém a místy až subrovníkovém klimatickém pásu.<sup>10</sup>

Nejvyšší hora Vietnamu, hora Fan Si Pan s výškou 3 143 metrů,<sup>11</sup> převyšuje naši Sněžku téměř dvojnásobně, avšak do nejvyšší hory světa, do Mount Everest, jí chybí ještě 5 705 metrů. Nejdelší řekou ve Vietnamu je Rudá řeka, avšak dle Brownové a kol. Vietnamem protéká i 10. nejdelší řeka světa – Mekong.<sup>12</sup>

Vietnam se skládá z 63 provincií a 5 samosprávných měst, kterými jsou hlavní město Hanoj, Ho Či Minovo Město, Hai Phong, Can Tho a Danang.<sup>13</sup> Studík a Teplík uvádí že „provincie se dělí na městské a venkovské okresy, tzv. distrikty. Městské okresy se dále dělí na čtvrti a venkovské okresy na obce, tzv. komuny.“<sup>14</sup>

Počet obyvatel není přesně znám, vychází se proto ze statistických odhadů, jejichž údaje se však výrazně liší. Dodd a kolektiv uvádí počet obyvatel za rok 2006 na 83 000 000,<sup>15</sup> Brownová a kol. však pro stejný rok uvádí počet obyvatel na 85 300 000.<sup>16</sup> Nejnovější údaj o počtu obyvatel uvádí webový portál CIA (Central Intelligence Agency), který udává počet

---

<sup>7</sup> Ministerstvo zahraničních věcí České republiky [online].[cit. 2011-10-30]. Dostupný z WWW: <[http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie\\_statu/asi/vietnam/index.html](http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asi/vietnam/index.html)>.

<sup>8</sup> Ministerstvo zahraničních věcí České republiky [online].[cit. 2011-10-30]. Dostupný z WWW: <[http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie\\_statu/asi/vietnam/index.html](http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asi/vietnam/index.html)>.

<sup>9</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitostí*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 9.

<sup>10</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitostí*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 9.

<sup>11</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitostí*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 9.

<sup>12</sup> BROWNOVÁ, S., et al. *Svět v číslech 2009*. Praha, Litomyšl: Paseka, 2009, s. 15.

<sup>13</sup> Ministerstvo zahraničních věcí České republiky [online].[cit. 2011-10-30]. Dostupný z WWW: <[http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie\\_statu/asi/vietnam/index.html](http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asi/vietnam/index.html)>.

<sup>14</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitostí*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 7.

<sup>15</sup> DODD, J., LEWIS, M., EMMONS, R. *Vietnam*. Brno: JOTA, s.r.o., 2008, s. 6.

<sup>16</sup> BROWNOVÁ, S., et al. *Svět v číslech 2009*. Praha, Litomyšl: Paseka, 2009, s. 16.



obyvatel k červenci roku 2011 na 90 549 390.<sup>17</sup> Vietnam se tak řadí na 14. pozici nejlidnatějších zemí světa.<sup>18</sup> Nebylo tomu však vždy, ještě v roce 2009 patřil Vietnam s počtem obyvatel 88 576 758 k 13. nejlidnatější zemi světa.<sup>19</sup> Z daných údajů vyplývá, že se ve Vietnamu zpomaluje tempo růstu populace a lze očekávat, že se naplní prognózy Brownové a kolektivu, dle kterých bude Vietnam v roce 2050 dosahovat 116 700 000 obyvatel a zařadí se tak na 15. příčku nejlidnatějších zemí světa.<sup>20</sup> Pro srovnání, dle stejných odhadů bude nejlidnatější zemí světa Indie, která by měla v roce 2050 dosáhnout 1 592 700 000 obyvatel.<sup>21</sup>

Úředním jazykem je vietnamština, velmi rozšířená je také čínština. Starší obyvatelé Vietnamu se domluví francouzsky, což můžeme připsat pozůstatkům vietnamsko-francouzské války. Mladší generace se bez větších problémů domluví anglicky.<sup>22</sup>

Muži se v průměru dožívají 69,72 let, ženy v průměru žijí déle a to 74,92 let.<sup>23</sup> Vietnamská populace je velice mladá, neboť průměrný věk Vietnamců je dle Němce a kolektivu 25 let a je totožný s věkovým průměrem Indie.<sup>24</sup>

Vietnamu patří 3. místo v zemích světa s nejvyšším počtem sňatků. V roce 2006 jich bylo na 1 000 obyvatel uzavřeno 12,1.<sup>25</sup> Pozitivem zůstává fakt, že počet rozvodů na 1 000 obyvatel je 0,5.<sup>26</sup>

V současné době procento gramotnosti vietnamského obyvatelstva dosahuje 94 %, přičemž gramotných mužů je ve Vietnamu více než gramotných žen. Muži tvoří 96,1 % a ženy 92 %.<sup>27</sup> V roce 2009 bylo ve Vietnamu celkem 90,3 % gramotných lidí, z toho muži tvořili 93,9 % a ženy 86,9 %. Za gramotného člověka je považován každý občan Vietnamu starší 15 let, který umí číst a psát.<sup>28</sup> Stále se zvyšující procento gramotných obyvatel jasně vypovídá o kvalitním

---

<sup>17</sup> *Central Intelligence Agency* [online]. 2011, 21. 10. 2011 [cit. 2011-10-30]. Dostupný z WWW: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/vm.html>>.

<sup>18</sup> *Central Intelligence Agency* [online]. 2011, 21. 10. 2011 [cit. 2011-10-30]. Dostupný z WWW: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/vm.html>>.

<sup>19</sup> *Central Intelligence Agency* [online]. 2010, 26. 1. 2010 [cit. 2010-02-05]. Dostupný z WWW: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/vm.html>>.

<sup>20</sup> BROWNOVÁ, S., et al. *Svět v číslech 2009*. Praha, Litomyšl: Paseka, 2009, s. 16.

<sup>21</sup> BROWNOVÁ, S., et al. *Svět v číslech 2009*. Praha, Litomyšl: Paseka, 2009, s. 16.

<sup>22</sup> *Central Intelligence Agency* [online]. 2011, 21. 10. 2011 [cit. 2011-10-30]. Dostupný z WWW: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/vm.html>>.

<sup>23</sup> *Central Intelligence Agency* [online]. 2011, 21. 10. 2011 [cit. 2011-10-30]. Dostupný z WWW: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/vm.html>>.

<sup>24</sup> NĚMEC, P., et al. *Západní Čína a Vietnam: Nové šance, nové výzvy*. Praha: Oeconomica, 2008, s. 182.

<sup>25</sup> BROWNOVÁ, S., et al. *Svět v číslech 2009*. Praha, Litomyšl: Paseka, 2009, s. 90.

<sup>26</sup> BROWNOVÁ, S., et al. *Svět v číslech 2009*. Praha, Litomyšl: Paseka, 2009, s. 241.

<sup>27</sup> *Central Intelligence Agency* [online]. 2011, 21. 10. 2011 [cit. 2011-10-30]. Dostupný z WWW: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/vm.html>>.

<sup>28</sup> *Central Intelligence Agency* [online]. 2010, 26. 1. 2010 [cit. 2010-02-05]. Dostupný z WWW: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/vm.html>>.

a víceméně dostupném vietnamském školství a taktéž o povědomí obyvatelstva o nutnosti vzdělání v každodenním životě. Z uvedeného vyplývá, že vzdělání je prostředek, díky němuž se stírají tradiční rozdíly mezi muži a ženami. Ray a Yanagihara uvádí, že v současné době tvoří asi 50 % studentů vietnamských vysokých škol právě ženy, i když po dostudování nedostávají stejnou šanci na uplatnění na trhu práce jako muži.<sup>29</sup> Tento důvod se vysvětluje tradičními genderovými postoji v uspořádání rodiny, které se přenáší do celé společnosti. Hlavou rodiny, potažmo státu, je muž, žena je v submisivní roli.

Index lidského rozvoje, který dle Brownové a kol., udává výši příjmů v závislosti na střední délce života a gramotnosti dospělých, která je tvořena údaji o průměrné délce školní docházky. Tento index se uvádí počtem bodů v rozsahu od 0 do 100. Podle dosažených bodů se usuzuje, zda se jedná o zemi s vysokou, střední či nízkou úrovní lidského rozvoje.<sup>30</sup> Vietnam dosahuje 73,3 bodů a považuje se tedy za zemi se střední úrovní lidského rozvoje.<sup>31</sup> Pro srovnání, Česká republika dosahuje 89,1 bodů a patří mezi země s vysokou úrovní lidského rozvoje.<sup>32</sup>

Byť ve městech žije pouhých 26 % populace, je Vietnam místem, kam pronikla osvěta v otázkách plánovaného rodičovství. Brownová a kolektiv uvádí, že 66 % vdaných žen ve věku 15 až 49 let používá moderní metody antikoncepce. Vietnam se tak řadí na 22. místo ve světovém žebříčku používání antikoncepčních metod.<sup>33</sup> Používání antikoncepce souvisí i se stanoviskem vlády, která dle Němce a kolektivu prosazuje pouze 2 děti na každou z vietnamských rodin.<sup>34</sup>

Vietnam je nechvalně proslulý vysokou potratovostí. Ministerstvo zahraničních věcí České republiky cituje údaje hanojské agentury OSN – UNFPA (United Nations Population Fund), že ze 100 žen 45 během svého těhotenství potratí.<sup>35</sup> Zde se nabízí otázka, proč ve Vietnamu dochází k tak vysokému počtu potratů. Odpověď není tak složitá, neboť velká část Vietnamců, uvádí se až 74 %<sup>36</sup>, stále žije na venkově, kde existují velké rezervy v kvalitě a dostupnosti vietnamského lékařství. Také počet lékařů vykonávajících svou praxi jasně vypovídá o nedostacích ve vietnamském lékařství. Brownová a kolektiv uvádí, že počet lékařů na 1 000 obyvatel je 0,7, pro srovnání v České republice je počet lékařů na 1 000

<sup>29</sup> RAY, N., YANAGIHARA, W. *Vietnam*. Praha: Svojtka & Co., 2006, s. 42.

<sup>30</sup> BROWNOVÁ, S., et al. *Svět v číslech 2009*. Praha, Litomyšl: Paseka, 2009, s. 30.

<sup>31</sup> BROWNOVÁ, S., et al. *Svět v číslech 2009*. Praha, Litomyšl: Paseka, 2009, s. 240.

<sup>32</sup> BROWNOVÁ, S., et al. *Svět v číslech 2009*. Praha, Litomyšl: Paseka, 2009, s. 126.

<sup>33</sup> BROWNOVÁ, S., et al. *Svět v číslech 2009*. Praha, Litomyšl: Paseka, 2009, s. 18.

<sup>34</sup> NĚMEC, P., et al. *Západní Čína a Vietnam: Nové šance, nové výzvy*. Praha: Oeconomica, 2008, s. 182.

<sup>35</sup> Ministerstvo zahraničních věcí České republiky [online]. [cit. 2011-10-30]. Dostupný z WWW:

<[http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie\\_statu/asi/vietnam/index.html](http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asi/vietnam/index.html)>.

<sup>36</sup> DODD, J., LEWIS, M., EMMONS, R. *Vietnam*. Brno: JOTA, s.r.o., 2008, s. 6.

obyvatel 3,6.<sup>37</sup> Kvalitní lékařská zařízení sídlí především ve větších městech jako je Hanoj a Ho Či Minovo město, avšak kvalita lékařství na vesnicích je mnohdy v katastrofálním stavu. Ženy, žijící na vesnicích či seskupené v různých etnických kmenech, preferují domácí porod bez asistence odborníků. Právě tato skutečnost často vede k úmrtí novorozence a mnohdy i rodičky. Lidé žijící na vesnicích ve většině případů nemají dostatek materiálních prostředků k zaplacení odborné lékařské péče, takže jim mnohdy nezbývá nic jiného než si poradit svépomocí.

V roce 2006 patřil Vietnam k 38. zemi světa s nejvyšším státním dluhem. Výše dluhu činila 20,2 miliardy, pro srovnání je uveden i dluh ve stejném roce pro Českou republiku, který činil 58 miliard, toto číslo zařadilo Českou republiku na 16. místo všech zadlužených zemí světa. Z uvedeného vyplývá, že Česká republika je téměř trojnásobně více zadlužena než Vietnam.<sup>38</sup>

V roce 2006 tvořily vietnamské ozbrojené síly celkem 455 000 vojáků armády a 5 000 000 vojáků v záloze. Vietnam se tak zařadil na 10. místo zemí s nejpočetnější ozbrojenou silou.<sup>39</sup> Uvedené údaje odráží vojenskou minulost země, která se téměř v každém historickém období potýkala s vojenským konfliktem.

Vietnam se řadí na 7. místo zemí s nejvyšším počtem uprchlíků, v roce 2006 Vietnam čítal 374 300 uprchlíků. Avšak v kontextu celkového počtu obyvatel se nejedná o nijak vysoké a zarážející číslo. Cílem uprchlíků jsou vyspělé evropské země, země Spojených států amerických, ale také destinace v Asii.

Pokud chceme detailněji popsat zemi, ze které k nám Vietnamci přijíždí, nemůže k výčtu daných informací chybět ani popis dvou nejvýznamnějších měst Vietnamu, kterými jsou Hanoj a Ho Či Minovo město.

---

<sup>37</sup> BROWNOVÁ, S., et al. *Svět v číslech 2009*. Praha, Litomyšl: Paseka, 2009, s. 127, 241.

<sup>38</sup> BROWNOVÁ, S., et al. *Svět v číslech 2009*. Praha, Litomyšl: Paseka, 2009, s. 42.

<sup>39</sup> BROWNOVÁ, S., et al. *Svět v číslech 2009*. Praha, Litomyšl: Paseka, 2009, s. 103.

## 1.2 HANOJ A HO ČI MINOVO MĚSTO

Arnold uvádí, že až do konce 80. let 20. století se Vietnam považoval za zemi dvou velkých měst – Ho Či Minova města a Hanoje.<sup>40</sup> Dnes je situace velice podobná, i když se do popředí zájmu dostávají i jiná větší města Vietnamu jako Hai Phong, Ha Long, Thai Binh, Hué nebo Da Nang.

Hlavním městem Vietnamu je Hanoj, vietnamsky Há Nội, ležící na severu země v deltě Rudé řeky. Město v roce 2010 obývalo 6 561 900 obyvatel.<sup>41</sup> Historie Hanoje sahá až do roku 1010, kdy se stalo hlavním městem tehdejšího Vietnamu město Thang Long – „Město létajícího draka“.<sup>42</sup> Současný název města se užívá od roku 1831 a v překladu znamená „z této strany řeky“ nebo také „meziřící“.<sup>43</sup>

Hanoj je sídlem centrálních orgánů země, ale také se řadí k významným střediskům vietnamské kultury a hospodářství. Ray a Yanagihara uvádí, že symbolem města se stala již v roce 1049 pagoda stojící na jednom sloupu uprostřed jezírka, nazývaná Chua mot cot. Pagoda symbolizuje lotosový květ, který je pokládán za symbol čistoty, pohupující se na hladině jezera.<sup>44</sup> Současná pagoda je však pouhou replikou té původní, kterou vyhodili do povětří francouzští vojáci na konci „Vietnamsko-francouzské“ války.<sup>45</sup>

K dalším symbolům Hanoje patří vodní divadlo, které svým půvabem a netradičností láká ke zhlédnutí každého turistu. Jedná se o unikátní podívanou, která inscenuje historické události a oslavuje vietnamské národní hrdiny. Celé divadlo je souhrnem složitých mechanismů pohybu loutek vyrobených ze dřeva a pohybujících se po vodní hladině sahající až k pasu loutkoherců. Vodní divadlo je typickým odrazem národní hrdosti Vietnamců, ke které patří oslava národních hrdinů v jakékoliv formě, tím se také Vietnamci velice odlišují od české populace, která nemá ve zvyku tak vehementně oslavovat své slavné hrdiny.

Nezaměstnanost v Hanoji dosahuje hodnoty 6 %, což představuje 393 714 obyvatel Hanoje.<sup>46</sup> Do výpočtu nezaměstnanosti se zahrnují ekonomicky aktivní osoby, konkrétně

---

<sup>40</sup> ARNOLD, G. *Všechno o Zemi: místopisný průvodce světem*. Praha: Reader's Digest Výběr, 1998, s. 736.

<sup>41</sup> *General Statistics Office of Vietnam* [online]. 2011 [cit. 2011-11-05]. Dostupný z WWW: <[http://www.gso.gov.vn/default\\_en.aspx?tabid=467&idmid=3&ItemID=11728](http://www.gso.gov.vn/default_en.aspx?tabid=467&idmid=3&ItemID=11728)>.

<sup>42</sup> RAY, N., YANAGIHARA, W. *Vietnam*. Praha: Svojka & Co., 2006, s. 25.

<sup>43</sup> PICKA, J. *Vietnam: země pod obratníkem raka: příroda a lidé*. Olomouc: Poznání, 2007, s. 28.

<sup>44</sup> RAY, N., YANAGIHARA, W. *Vietnam*. Praha: Svojka & Co., 2006, s. 94.

<sup>45</sup> PICKA, J. *Vietnam: země pod obratníkem raka: příroda a lidé*. Olomouc: Poznání, 2007, s. 40.

<sup>46</sup> NGOC, M. Looming birthday highlights challenges for Hanoi. *Hanoi Times* [online]. 13.10.2008 [cit. 2011-11-06].

Dostupný z WWW: <<http://hanoitimes.com.vn/newsdetail.asp?CaId=21&NewsId=8680>>.

muži ve věku 15 až 60 let a ženy ve věku 15 až 55 let.<sup>47</sup> Nezaměstnanost v nejlidnatějším městě země, v Ho Či Minově městě, dosahuje 5,45 %.<sup>48</sup> V roce 2010 byl počet obyvatel Ho Či Minova města 7 396 500.<sup>49</sup> Nezaměstnanost tedy zasáhla 403 109 obyvatel. Dle Sullivana k největšímu soukromému zaměstnavateli, který se vysokou měrou zasloužil o pokles nezaměstnanosti, patří společnost Nike.<sup>50</sup>

Mezi Hanojí a Ho Či Minovým městem vede hlavní železniční trať v délce 1 726 km.<sup>51</sup> Tato trať vznikla za francouzské okupace a patří k moderním železnicím, avšak její využití je neefektivní, neboť je využívána jen sporadicky.

Zaměříme se na další aspekty Ho Či Minova města nacházejícího se na jihu země a dle údajů Studíka a Teplíka patřícího k významnému ekonomickému centru celé země.<sup>52</sup> Dřívější název města byl Saigon, pojmenování dostalo dle řeky, v jejíž blízkosti se nachází. Dle Studíka a Teplíka se název Saigon oficiálně nepoužívá od roku 1976, kdy město bylo přejmenováno právě na Ho Či Minovo město.<sup>53</sup> Avšak většina Vietnamců v neformálním styku stále používá starý název města.

Vietnam však netvoří pouze města, která až příliš nápadně připomínají západní kulturu a kde se život neliší příliš od našich standardů, ale také venkov, jež je místem, na kterém je postavena převážná část hospodářství Vietnamu.

---

<sup>47</sup> Ministerstvo zahraničních věcí České republiky [online]. [cit. 2010-02-19]. Dostupný z WWW: <[http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie\\_statu/asi/vietnam/index.html](http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asi/vietnam/index.html)>.

<sup>48</sup> Vietnam Briefing [online]. [cit. 2011-11-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.vietnam-briefing.com/news/ho-chi-minh-city-unemployment-rate-545-percent.html>>.

<sup>49</sup> General Statistics Office of Vietnam [online]. 2010 [cit. 2011-11-06]. Dostupný z WWW: <[http://www.gso.gov.vn/default\\_en.aspx?tabid=467&idmid=3&ItemID=11728](http://www.gso.gov.vn/default_en.aspx?tabid=467&idmid=3&ItemID=11728)>.

<sup>50</sup> SULLIVAN, J. *Vietnam (Velký průvodce National Geographic)*. Brno: Computer Press, 2010, s. 10.

<sup>51</sup> ATIYAH, J., et al. *Jihovýchodní Asie: Kambodža, Hongkong, Laos, Filipíny, Singapur, Thajsko, Vietnam*. Brno: JOTA, s.r.o., 2006, s. 682.

<sup>52</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitosti*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 18.

<sup>53</sup> STUDÍK, T., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitosti*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 18.

## 1.3 ZEMĚDĚLSTVÍ A PRŮMYSL

Zemědělství je pro Vietnam nejvýznamnějším odvětvím hospodářství, kterému se věnuje přibližně 70 % veškerého práceschopného obyvatelstva,<sup>54</sup> můžeme jej tedy označit za zemědělský stát. Brownová a kolektiv uvádí, že Vietnam v roce 2006 patřil na 29. místo světových producentů zemědělské výroby.

Ve vietnamském zemědělství převažuje především pěstování rýže, která se pěstuje až na 80 % ploch určených k zemědělství.<sup>55</sup> Rýžová pole jsou obdělávána především vietnamskými ženami a rýže je dodnes ve Vietnamu považována za hlavní zdroj obživy. Za zmínění stojí fakt, že chuť vietnamské rýže je zcela odlišná od rýže známé z naší kuchyně. Přijíždějící Vietnamci často nemají rádi rýži podávanou v české kuchyni a setkávají se tak s nepochopením většinové společnosti.

V letech 2006 až 2007 vypěstoval Vietnam 22 894 000 tun loupané rýže a zařadil se tak na 5. místo světových producentů loupané rýže. Ve stejných letech zastával i 5. příčku ve spotřebě loupané rýže, kdy země spotřebovala celkem 18 747 000 tun rýže.<sup>56</sup> To potvrzuje skutečnost, že rýže je dodnes nejtradičnější potravinou. Vietnam rýži vyváží a zastává 2. místo ve světovém exportu této plodiny.<sup>57</sup>

Dalšími plodinami, které Vietnam vyváží, je čaj, káva, kaučuk, kešu oříšky a některé druhy ovoce.<sup>58</sup> Vietnam v roce 2006 vyprodukoval 1 107 000 tun čaje a zařadil se tak na 2. místo světových producentů čaje, větší produkce čaje dosahuje jen Brazílie.<sup>59</sup> Ve Vietnamu je také pěstována kukuřice, sladké brambory, brambory, kasava, bavlna, juta, rush, cukrová třtina, arašídny (podzemnice), sojové boby, tabák, pepř, kokosové ořechy, batáty a manioky.<sup>60</sup> Vietnamu patří prvenství ve vývozu pepře na světě.<sup>61</sup>

---

<sup>54</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S Vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 20.

<sup>55</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 25.

<sup>56</sup> BROWNOVÁ, S., et al. *Svět v číslech 2009*. Praha, Litomyšl: Paseka, 2009, s. 16.

<sup>57</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 25.

<sup>58</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 25.

<sup>59</sup> BROWNOVÁ, S., et al. *Svět v číslech 2009*. Praha, Litomyšl: Paseka, 2009, s. 51.

<sup>60</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země přežitosti*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 220.

<sup>61</sup> SULLIVAN, J. *Vietnam (Velký průvodce National Geographic)*. Brno: Computer Press, 2010, s. 10.

Vietnamci chovají skot, vepře, drůbež a buvoly.<sup>62</sup> Ve velké míře je zastoupen také chov mořských živočichů jako krevety, krabi, sépie a ryby.<sup>63</sup>

Průmysl patří k významnému článku vietnamské ekonomiky. Především textilní, obuvní a oděvní průmysl hraje nepostradatelnou roli ve vývozu daných produktů do zemí EU, USA, Ruska a Japonska. Především levná pracovní síla umožňuje konkurenceschopnost daných výrobků na světových trzích.

Mezi další odvětví vietnamského průmyslu patří rybolov, těžba ropy, fosfátů a soli. Nezastupitelné místo má také hutnictví, strojírenství, potravinářský a elektrotechnický průmysl.<sup>64</sup>

Uspořádání zemědělství a průmyslu je jedním z klíčových odvětví, kterými se Vietnamci odlišují od naší společnosti, ne jinak je to i s mocí ve státě, tedy s vládou.

## 1.4 VLÁDA

Funkci prezidenta Vietnamu zastával od roku 2006 až do července 2011 Nguyen Minh Triet, kterého ve funkci vystřídal v červenci 2011 Truong Tan Sang.<sup>65</sup>

Ve Vietnamu se do dnešních dob uchovala vláda jedné strany - Komunistické strany Vietnamu - s jednokomorovým parlamentem. Nejedná se však o klasickou komunistickou diktaturu, jak ji známe z naší historie, ale o vládu s demokratickými prvky. Obyvatelé Vietnamu mají mimo jiné dovoleno svobodně podnikat, mají svobodu náboženského vyznání, což představuje výraznou odchylku v totalitním zřízení. Ray a Yanagihara však uvádí, že Vietnamci nemají možnost jakkoli se vyjadřovat k politice své země, což reprezentuje stereotyp komunismu.<sup>66</sup> Z uvedeného vyplývá obtížnost adaptace vietnamského etnika do prostředí demokratické České republiky. Mnohé prvky demokracie mohou být pro Vietnamce neznámé a špatně pochopitelné v kontextu vlastních zkušeností z rodné vlasti.

---

<sup>62</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 25.

<sup>63</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 25.

<sup>64</sup> *Vietnam* [online]. 2011 [cit. 2011-10-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.vietnam1.estranky.cz/stranka/prumysl>>.

<sup>65</sup> *BusinessInfo.cz : Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. 1997-2011 [cit. 2011-11-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/vietnam-vnitropoliticka-charakteristika/2/1000667/#sec2>>.

<sup>66</sup> RAY, N., YANAGIHARA, W. *Vietnam*. Praha: Svojk & Co., 2006, s. 23.

80. léta 20. století jsou pro Vietnam charakteristické započítím reformy Doi Moi, v překladu znamenající „obnova“, kterou realizuje Komunistická strana Vietnamu.<sup>67</sup> Zde se rodí demokratické prvky v komunistické vládě.<sup>68</sup> Studík a Teplík dále uvádí, že se „komunistická strana začala přiklánět ke klíčovým hodnotám, jakými byly nacionalismus a vlastenectví, porozumění mezi národy, spolupráce mezi státy bez ohledu na jejich sociálně-politické zřízení.“<sup>69</sup> V práci Studíka a Teplíka nacházíme, že se reforma především zaměřovala na změnu ekonomiky z centrálně řízené na státem regulovanou, na rozvoj mezinárodních vztahů především v oblasti ekonomie. Reforma se také zaměřuje na reformu celého uskupení státu a také na změny v administrativě. Reformní snahy dále pokračovaly v oblastech politiky – do Vietnamské strany se vybírali politici z více kandidátů. Taktéž byl uvolněn prostor pro soukromé podnikání.<sup>70</sup>

Vietnam v letech 1986 až 1996 zaujímal 13. příčku v zemích s nejvyšším hospodářským růstem, v těchto letech dosahoval růstu HDP (hrubý domácí produkt) v průměru o 7,9 % za rok. V letech 1996 až 2006 sice poklesl na 21. příčku v celkovém souhrnu zemí světa, ale i nadále si udržel roční nárůst HDP o 7,9 % za rok.<sup>71</sup> Díky ročnímu růstu hospodářství se Vietnam zařadil do skupiny tzv. asijských tygrů.<sup>72</sup> Havlíček uvádí, že se jedná o spojení států dosahujících ročního hospodářského růstu minimálně o 5 %. K prvotním státům patřícím k asijským tygrům řadíme Hongkong, Singapur, Tchaj-wan a Jižní Koreu. V polovině 80. let 20. století se k nim přidala Indonésie, Malajsie, Thajsko a Vietnam. Nově zařazené státy se označují jako „malí tygři“.<sup>73</sup> Z uvedeného vyplývá, že se Vietnam k asijským tygrům zařadil ihned po započítím reformy Doi Moi. Díky zmíněné reformě ekonomika zaznamenala prudký nárůst a splnila očekávání komunistické strany. Nelze však opomenout fakt, že reforma výrazně prohloubila rozdíly mezi chudými a bohatými a také mezi venkovem a městem. Dodd a kolektiv uvádí, že obyvatelé měst měsíčně hospodaří v průměru s 50 USD, naproti tomu obyvatelé vesnic musí vystačit s pouhými 15 USD.<sup>74</sup>

---

<sup>67</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitostí*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 146.

<sup>68</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitostí*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 146.

<sup>69</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitostí*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 146.

<sup>70</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitostí*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 146-147.

<sup>71</sup> BROWNOVÁ, S., et al. *Svět v číslech 2009*. Praha, Litomyšl: Paseka, 2009, s. 32-33.

<sup>72</sup> RAY, N., YANAGIHARA, W. *Vietnam*. Praha: Svojka & Co., 2006, s. 23.

<sup>73</sup> HAVLÍČEK, T., et al. *Svět: státy, národy, světadíly*. Praha: Euromedia Group – Knižní klub, 2006, s. 152.

<sup>74</sup> DODD, J., LEWIS, M., EMMONS, R. *Vietnam*. Brno: JOTA, s.r.o., 2008, s. 6.



Pokud jsme se zaměřili na objasnění vládní situace ve Vietnamu, podívejme se taktéž na vybrané mezinárodní organizace, jíž je Vietnam členem.

## 1.5 MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE, JICHŽ JE VIETNAM ČLEMEM

Webové stránky Ministerstva zahraničních věcí Vietnamu uvádí, že Vietnam je v současnosti členem 63 mezinárodních organizací, mimoto udržuje vztahy i s 650 nevládními organizacemi po celém světě.<sup>75</sup>

Pro příklad uveďme, že Vietnam se v roce 1993 stal členem Mezinárodního měnového fondu a tentýž rok vstoupil i do Světové banky.<sup>76</sup>

O rok později, tedy v roce 1994, kdy USA Vietnamu anulovala hospodářské postihy, se stává členem ASEAN (Association of Southeast Asian Nations). Jedná se o sdružení států jihovýchodní Asie.<sup>77</sup> Organizace se zaměřuje dle webového portálu e-polis na urychlení ekonomického růstu, sociálního pokroku a kulturního rozvoje. Organizace si také stanovila za cíl udržet mír a podporovat vzdělání a výzkum.<sup>78</sup>

Další organizací, které je Vietnam členem, je UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization), jedná se o organizaci OSN pro výchovu, vědu a kulturu. Organizace především zajišťuje dostupnost vzdělání pro všechny, zabývá se také výzkumy na úrovni životního prostředí a ochranou světového přírodního a kulturního dědictví.<sup>79</sup>

Ve výčtu organizací nesmí chybět ASEM (Asia-Europe Meeting). Dle informací Ministerstva zahraničních věcí České republiky se jedná o „multilaterální komunikační proces mezi vládními představiteli 47 zemí Asie a Evropy“. Cílem organizace je udržení přátelských

---

<sup>75</sup> *Bộ Ngoại Giao Việt Nam: Ministry of Foreign Affairs* [online]. 2007 [cit. 2011-10-30]. Dostupný z WWW: <[http://www.mofa.gov.vn/en/ctc\\_quocte/#enxPIKnO85A1](http://www.mofa.gov.vn/en/ctc_quocte/#enxPIKnO85A1)>.

<sup>76</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitostí*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 148.

<sup>77</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitostí*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 148.

<sup>78</sup> VLČEK, T. ASEAN – Sdružení států jihovýchodní Asie [online]. *E-polis.cz*, 26. 6. 2008. [cit. 2010-02-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.e-polis.cz/mezinarodni-vztahy/287-asean-sdruzeni-statu-jihovychodni-asie.html>>.

<sup>79</sup> *Informační centrum OSN v Praze* [online]. 2005 [cit. 2011-10-31]. Dostupný z WWW: <<http://www.osn.cz/system-osn/specializovane-agentury/?i=118>>.

vztahů mezi státy Evropy a Asie založených na vzájemné úctě, partnerství a výhodách pro obě strany.<sup>80</sup>

Vietnam je i členem WTO (World Trade Organization) - světové obchodní organizace, která vytvořila pevně daná pravidla pro obchodování mezi všemi členskými státy. Tato pravidla jsou tvořena zákazem diskriminace, prosazováním volného obchodu a umožnění konkurence.<sup>81</sup>

Nyní opustíme téma vlády a s ní související mezinárodní organizace a podívejme se na další specifikum, které je pro Vietnam typické a to na národnostní menšiny, které na jeho území žijí.

## 1.6 NÁRODNOSTNÍ MENŠINY ŽIJÍCÍ VE VIETNAMU

Mohlo by se zdát, že Vietnam je národnostně homogenním celkem, obyvatelstvo je však tvořeno asi 54 národnostními skupinami.<sup>82</sup> Nejvíce národnostně nejednotný je sever země, kde žije obrovské množství národnostních menšin.

K nejpočetnější skupině, ke které se hlásí většinové obyvatelstvo, asi 86 % populace, patří Vietové, nazývání též jako Kinhové.<sup>83</sup> Obývají většinou delty hlavních vodních toků a pobřežní roviny. Právě z pojmenování nejpočetnější národnostní skupiny se historicky odvozuje i název celé země, potažmo i vietnamského etnika, a je považována za majoritní skupinu obyvatelstva. I na našem území žije převážná část Vietnamců hlásící se k národnostní skupině Viet.<sup>84</sup>

Mezi největší národnostní menšiny ve Vietnamu patří Tay, Thai, Khmer, Muong, Číňané, Nung, Hmong a Dzao.<sup>85</sup>

---

<sup>80</sup> Ministerstvo zahraničních věcí České republiky [online]. [cit. 2011-09-24]. Dostupný z WWW: <[http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni\\_vztahy/multilateralni\\_spoluprace/asef/asef/asef\\_asijsko\\_evropske\\_s etkani/index.html](http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/multilateralni_spoluprace/asef/asef/asef_asijsko_evropske_s etkani/index.html)>.

<sup>81</sup> Informační centrum OSN v Praze [online]. 2005 [cit. 2011-10-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.osn.cz/system-osn/specializovane-agentury/?i=134>>.

<sup>82</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitostí*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 21.

<sup>83</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 22.

<sup>84</sup> LEONTIYEVA, Y., et al. *Menšinová problematika v ČR: komunitní život a reprezentace kolektivních zájmů : (Slováci, Ukrajinci, Vietnamci a Romové)*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006, s. 46.

<sup>85</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 22.

Etničtí Číňané obývající převážně Ho Či Minovo Město tvoří asi 12 %<sup>86</sup> populace a Thajci 1,8 %.<sup>87</sup>

Další velkou skupinou jsou Khméróvé, jejichž počet se odhaduje přes 1 000 000 obyvatel žijících převážně v deltě řeky Mekong.<sup>88</sup>

Čamové patří k další z etnických skupin, jejichž počet je téměř shodný s Khméry. Čamové však obývají odlišné území a to oblasti táhnoucí se od města Da Nang až po Phang Rang.<sup>89</sup>

Nungové žijí u hranic s Čínou, jejich počet se blíží k 700 000. Nungové jsou národnostní menšinou i v Laosu, Thajsku a Barmě. V jejich vesnicích žije medicínman, který pomáhá zahánět zlé duchy a léčit nemocné. Samotní Nungové jsou známí výrobou nábytku z bambusu, pletením košíků či ručně vyráběným papírem.<sup>90</sup>

K neméně početné menšině na území Vietnamu patří také Hmongové obývající především sever území. Množství obyvatel hlásící se k tomuto etniku se odhaduje na téměř 1 000 000.<sup>91</sup> Specializují se na pěstování opia a různých léčivých bylin.<sup>92</sup>

Střední Vietnam je obýván kmeny Sedangů. Příslušníci kmene se vyznačují rovností mezi muži a ženami. Dodržují prastaré rituály jako rození dětí na okraji pralesa, zanedbávání hrobů atd.<sup>93</sup>

K další menší minoritní skupině patří Dzao. Příslušníci této skupiny žijí v blízkosti čínských a laoských hranic. Příslušníci této skupiny vykonávají různé rituály mající za cíl uctít své předky. Používají při nich obětní zvěř.<sup>94</sup>

## 1.7 NÁBOŽENSTVÍ

Náboženství nesporně patří k oblasti, ve které se ve velké míře projevuje kulturní podmíněnost. Pod pojmem náboženství si většina Evropanů a zbylého západního světa vybaví spojitost s Bohem či s nejrůznějšími bůžky. Toto pojetí náboženství však není úplné, vedle

<sup>86</sup> *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2011-11-05]. Dostupný z WWW: <[http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie\\_statu/asi/vietnam/index.html](http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asi/vietnam/index.html)>.

<sup>87</sup> *Central Intelligence Agency* [online]. 2011, 21. 10. 2011 [cit. 2011-11-05]. Dostupný z WWW: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/vm.html>>.

<sup>88</sup> RAY, N., YANAGIHERA, W. *Vietnam*. Praha: Svojtka & Co., 2006, s. 43.

<sup>89</sup> RAY, N., YANAGIHERA, W. *Vietnam*. Praha: Svojtka & Co., 2006, s. 43.

<sup>90</sup> RAY, N., YANAGIHERA, W. *Vietnam*. Praha: Svojtka & Co., 2006, s. 46.

<sup>91</sup> *Central Intelligence Agency* [online]. 2011, 21. 10. 2011 [cit. 2011-11-05]. Dostupný z WWW: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/vm.html>>.

<sup>92</sup> RAY, N., YANAGIHERA, W. *Vietnam*. Praha: Svojtka & Co., 2006, s. 45.

<sup>93</sup> RAY, N., YANAGIHERA, W. *Vietnam*. Praha: Svojtka & Co., 2006, s. 46.

<sup>94</sup> RAY, N., YANAGIHERA, W. *Vietnam*. Praha: Svojtka & Co., 2006, s. 45.

monoteistických a polyteistických směrů, kde ve středu stojí jeden či více bohů, nalezneme také další „náboženské“ směry, ve kterých se postava boha nevyskytuje vůbec.<sup>95</sup>

Vietnam je zemí, kde při použití pojmu náboženství musíme opustit naše chápání tohoto pojmu a podívat se na víru Vietnamců z mnohem širšího úhlu pohledu. Typický obyvatel Vietnamu je tedy člověk, který není zapřísaahlým buddhistou či katolíkem, ale mohou být v jeho duchovním světě patrný oba tyto zdánlivé protipóly náboženských směrů.

K tradičnímu náboženskému vyznání ve Vietnamu patří především buddhismus, konfucianismus a taoismus. Později se k tomuto výčtu přidává i křesťanství.<sup>96</sup> Dle Atiyaha a kolektivu byl Vietnam v roce 1975 prohlášen za ateistický stát. Ovšem od roku 1986 získali Vietnamci svobodu vyznání.<sup>97</sup>

Buddhismus je jedním z nejstarších náboženských směrů a dodnes má mezi vietnamskou populací nejvyšší zastoupení, v současné době se k buddhismu hlásí asi 58 % obyvatel Vietnamu.<sup>98</sup> Buddhismus je především vyjádřením touhy Vietnamců po spasení.<sup>99</sup>

Rozšířený je i konfucianismus. Jedná se o čínské filosofické myšlení, které dodnes velice výrazně ovlivňuje chování a celkové smýšlení lidí. Dle Sullivana konfucianismus stanovuje přesná pravidla v hierarchii úcty, v nepřeborném výčtu těchto pravidel můžeme uvést např. pravidlo, že syn musí vždy a za všech okolností projevovat úctu svému otci, poddaný musí mít vždy v úctě svého krále, žena je povinna poslouchat svého muže a žák svého učitele. Tyto zásady se ve vietnamském povědomí uchovaly až do dnešních dnů, proto není divu, že i dnes mají muži dominantní postavení nad ženami. Syn je důležitější než dcera. Vzdělání je výše ceněno než bohatství.<sup>100</sup> Vlivy konfucianismu jsou patrné i ve vietnamském školském systému. Konfucius patřil k čínským učitelům, prosazoval vzdělání pro každého, kdo je ochoten se učit bez ohledu na jeho původ či postavení.

V 17. století začali do Vietnamu přicházet misionáři z Portugalska, Španělska a zejména Francie. Začalo tak období pronikání vlivu křesťanství, především katolicismu na vietnamské území. Je nutné zmínit, že křesťanství se zpočátku ve Vietnamu setkalo s velkým odporem projevujícím se ničením katolických kostelů, ale i brutálním zacházením s misionáři a

---

<sup>95</sup> HALÍK, T. *Prolínání světů: ze života světových náboženství*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2006, s. 14-15.

<sup>96</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitostí*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 23.

<sup>97</sup> ATIYAH, J., et al. *Jihovýchodní Asie: Kambodža, Hongkong, Laos, Filipíny, Singapur, Thajsko, Vietnam*. Brno: JOTA, s.r.o., 2006, s. 695.

<sup>98</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitostí*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 24.

<sup>99</sup> SULLIVAN, J. *Vietnam (Velký průvodce National Geographic)*. Brno: Computer Press, 2010, s. 32.

<sup>100</sup> SULLIVAN, J. *Vietnam (Velký průvodce National Geographic)*. Brno: Computer Press, 2010, s. 30.

řadovými sestrami, které mnohokrát končilo mučením či dokonce popravami.<sup>101</sup> V současné době je římskokatolické vyznání zastoupeno 6,5 % z celkového počtu obyvatelstva.<sup>102</sup>

Ve Vietnamu se můžeme setkat také s islámem, ale hlásí se k němu velice malý počet obyvatelstva, statistiky hovoří asi o 0,1 % věřících.<sup>103</sup> Vietnam je místem, kde působí i několik náboženských sekt, z těch nejvýznamnějších uvádíme Cao Dai. Sekta vznikla ve 20. letech 20. století a jejím zakladatelem byl Ngo Minh Chieu.<sup>104</sup> Jedná se o spojení buddhismu s křesťanstvím. Ke zmíněné skupině se hlásí asi 2 000 000 obyvatelstva.<sup>105</sup>

K další sektářské skupině patří Hoa Hao, která čítá asi 1 500 000 členů a svými myšlenkami se velice přibližuje k buddhismu.<sup>106</sup>

Kocourek a kolektiv uvádí, že Vietnamci všeobecně věří v nadpřirozené bytosti a posmrtný život. Tahle víra nijak neodporuje tradičnímu náboženskému vyznání, pouze doplňuje duchovní život Vietnamců. Pro Vietnamce je typické uctívání zemřelých předků. V žádné z vietnamských rodin nesmí chybět oltář zasvěcený právě již nežijícím členům rodiny. Především v den úmrtí předka se u oltáře sejde celá rodina a prosí v modlitbách zemřelého o požehnání a ochranu pro každého člena rodiny. Celý ceremoniál většinou vede nejstarší syn.<sup>107</sup>

Informace prezentovány v této kapitole týkající se země původu Vietnamců jsou důležité pro pochopení vietnamského etnika. Následující kapitola zabývající se aspekty odlišných norem, hodnot, zvyků, tradic a kultury vůbec vychází z první kapitoly a doplňuje ji.

---

<sup>101</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitostí*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 29.

<sup>102</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitostí*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 24.

<sup>103</sup> *Central Intelligence Agency* [online]. 2011, 21. 10. 2011 [cit. 2011-11-05]. Dostupný z WWW: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/vm.html>>.

<sup>104</sup> RAY, N., YANAGIHARA, W. *Vietnam*. Praha: Svojska & Co., 2006, s. 48.

<sup>105</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitostí*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 24.

<sup>106</sup> STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitostí*. Praha: Longa Praha, 2006, s. 24.

<sup>107</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 63-64.

## 2 ODLIŠNOSTI VIETNAMSKÉHO ETNIKA OD ČESKÉ POPULACE

Veškeré odlišnosti Vietnamců nejen od české společnosti, ale od veškeré evropské populace, jednoznačně vychází z odlišné kultury.

Z toho plyne, že Vietnamci se od Evropanů neliší jen barvou pleti, vzrůstem, ale celou škálou diferencovaných znaků, mezi které můžeme zařadit odlišnosti v chování, odlišné slavení svátků a odlišnosti ve vzdělávacím systému. Z toho vyplývá, že Vietnamci díky své kultuře chápou odlišně i pojmy jako vzdělání, svoboda, úcta k rodině a jiné.

Většina odlišností vychází z konfucianismu, který nejen ovlivnil, ale můžeme tvrdit, že stále ovlivňuje asijský vzdělávací systém, ale také přináší vzorce chování, ve kterých se ve velké míře zobrazuje úcta, poctivost, vlastenectví, ale také láska k druhým a ke své vlasti.

„Bohatství a sláva, to je to,  
po čem touží každý člověk.  
Chudoba a neuznání,  
to je to, co každý člověk nenávidí.  
Ušlechtilý člověk nezapře lidskost,  
i kdyby umíral hladem.“<sup>108</sup>

Právě tyto vlastnosti, které si Vietnamci udrželi až do dnešních dnů, možná stály za překonáním veškerých válečných bojů, které Vietnam musel absolvovat, aby si uchoval autonomii, ale také díky těmto vlastnostem nenacházíme u současných Vietnamců žádnou zlobu, nenávist či averzi vůči Američanům či Francouzům, tedy vůči populaci, díky níž Vietnamci tolik trpěli.

Znalost odlišností napomáhá k většímu porozumění Vietnamcům, napomáhá k lepší orientaci v sociální oblasti a taktéž usnadňuje integraci a asimilaci Vietnamců do majoritní společnosti.

---

<sup>108</sup> FERMINE, M. *Konfuciova moudrost*. Praha: Portál, 2004, s. 91.

## 2.1 VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM

„Ten, kdo se rád učí, je blízko poznání.“<sup>109</sup>

Vietnamský vzdělávací systém se výrazně odlišuje od toho, který známe z našeho prostředí, avšak i v této tak kulturně vzdálené zemi můžeme ve vzdělávacím systému najít prvky podobné tomu evropskému.

Vzdělávání ve Vietnamu představuje jednu z klíčových hodnot, můžeme říci, že vzdělání je pro Vietnamce daleko důležitější, než jak je tomu u české společnosti. Vietnamci mají ke vzdělání daleko zodpovědnější přístup, věří, že právě vzdělání jim zajistí dobrou práci, ekonomické zajištění, prestiž, obdiv v očích druhých, ale nejen to. Pro Vietnamce není dosažené vzdělání záležitostí pouze jedince, ale celé rodiny. Pokud nejstarší syn dosáhne lepšího vzdělání než jeho otec, dosahuje tím vyšší prestiže celá rodina. To je jeden z důvodů, proč vietnamští rodiče tolik lpí na vzdělání svých dětí. Chtějí pro ně lepší budoucnost, než která byla určena jim a proto neváhají trávit téměř veškerý svůj čas usilovnou prací, aby mohli poskytnout svým dětem kvalitní vzdělání.

Vietnamci si velice váží osobností učitelů a jejich práce. Chápu je jako velice vzdělané a morální autority. Touto vlastností disponují snad všichni Vietnamci, kteří k nám přijíždí. Náklonnost k učitelům a vyjádření vděku se odehrává prostřednictvím dárků, květin, ale také pozváním na různé důležité rodinné oslavy jako jsou narozeniny, svatby a mnohé jiné.<sup>110</sup>

Vietnamský pohled na vzdělání vychází z myšlenek Konfucia, který ve vzdělání neviděl pouze možnost prestižního uplatnění se na trhu práce, zdroj obživy, ale především přejímání morálních hodnot, díky nimž se z člověka stával plnohodnotný občan, přinášející užitek a čest své vlasti.

Ve svém učení vyzdvihoval důležitost sebevzdělání, výchovy k humanismu, vlastenectví a zodpovědnosti za svou rodinu a svou vlast. Dle Phung Thi Phuong Hien byl tento konfuciánský model jediným vzdělávacím systémem ve Vietnamu až do roku 1919. Na školách se vyučovaly pouze společenskovední předměty jako literatura, hudba a morální výchova. Jelikož celé vzdělávání bylo založeno především na morálce, netiskly se žádné učebnice ani se neinvestovalo do vzdělání profesionálních učitelů.<sup>111</sup>

<sup>109</sup> FERMINE, M. *Konfuciova moudrost*. Praha: Portál, 2004, s. 71.

<sup>110</sup> KROUPOVÁ, A. *Vzdělávání k toleranci v multikulturním prostředí střední Evropy*. Praha: EIS SVLP UK, 2006, s. 96.

<sup>111</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H &H, 2006, s. 130-132.

Od roku 1919 došlo však k velkému převratu ve vzdělávání. Konfucianství přestalo být určujícím směrem, najednou se nekladl důraz jen na morálku a etiku, ale začaly se vyučovat i přírodovědné a umělecké předměty, začal tedy převládat evropský trend vzdělávacího systému. Velkou zásluhu na tomto převratu nesou Francouzi, kteří v dobách snahy o nadvládu ve Vietnamu přinesli právě tyto zásady do vietnamského školství.<sup>112</sup>

Ve vietnamském vzdělávacím systému hrají důležitou roli jesle, jejichž služby v naší společnosti nejsou příliš využívány. České děti, které prošly jeslemi, patří spíše k výjimkám. Ve vietnamských městech jsou však v porovnání s Českem dosti využívanou institucí. Je tomu tak proto, neboť ve Vietnamu platí jiná pravidla pro mateřskou dovolenou, než jak jsou nastavena v naší společnosti. Vietnamky pobývají s dítětem doma pouze čtyři měsíce, poté se vrací zpátky do práce, kde sice mají zohlednění v podobě zkrácené pracovní doby či nároku na delší polední přestávky, ale přesto nemohou dítěti poskytnout potřebnou mateřskou péči. Jestliže tedy nemají možnost svěřit dítě do péče rodinným příslušníkům, využívají služeb jeslí.<sup>113</sup>

Povinná školní docházka byla ve Vietnamu založena až v 50. letech 20. století zakladatelem komunistické strany Ho Či Minem.<sup>114</sup> Touto událostí začal Vietnam bojovat proti negramotnosti svého obyvatelstva. Povinná školní docházka, která je dle oficiálních zdrojů jedinou formou vzdělávací soustavy poskytovanou bezplatně, trvá pouhých 5 let. V závěru žáci skládají závěrečnou zkoušku. Většina žáků však pokračuje dále ve vzdělání.<sup>115</sup>

Za povinnou školní docházkou následuje první stupeň střední školy, kterou mohou navštěvovat děti, které úspěšně absolvovaly povinnou školní docházku, jsou to tedy děti ve věku 11 let. Tato forma vzdělání trvá 4 roky a je zakončena závěrečnou zkouškou.<sup>116</sup>

Následuje druhý stupeň střední školy, opět v ní mohou pokračovat pouze absolventi prvního stupně střední školy. Studenti této formy vzdělání získávají všeobecné poznatky po dobu 3 let.<sup>117</sup> Druhý stupeň střední školy je obdobou našich gymnázií, která slouží především pro přípravu na vysokou školu.

---

<sup>112</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 130-133.

<sup>113</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 134-135.

<sup>114</sup> *Inkluzivní škola* [online]. [cit. 2011-11-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.ippp.cz/neprehlednete/novinky/priloha/Priloha.pdf>>.

<sup>115</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 135-136.

<sup>116</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 135-136.

<sup>117</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 136-137.



Pokud však žák nechce pokračovat ve studiu na vysoké škole, může po absolvování prvního stupně střední školy nastoupit ke studiu na střední odborné učiliště či střední odbornou školu,<sup>118</sup> tyto dvě instituce plní stejnou funkci jako u nás.

Co se týče vyšší odborné školy, tak se zde setkáváme opět s jistou odlišností. Za vyšší odbornou školu je ve Vietnamu považováno bakalářské studium,<sup>119</sup> není tedy součástí vysokoškolského studia a není předstupněm magisterského studia, jak je tomu v České republice.

Magisterské studium je realizováno pouze na vysoké škole, trvá 4, 5 nebo 6 let.<sup>120</sup>

Doktorandské studium je totožné jako naše, ve Vietnamu se však setkává s malým počtem zájemců. Důvody jsou zejména finanční a časové.<sup>121</sup> Jak už bylo zmíněno, veškeré typy školního vzdělávání kromě povinné školní docházky jsou zpoplatněné a představují tedy zátěž pro celou rodinu.

Jistě neméně důležitou kulturní odlišností jsou i tradiční vietnamské svátky a způsoby jejich oslavy.

## 2.2 TRADIČNÍ VIETNAMSKÉ SVÁTKY

Vietnamci si ze své vlasti přiváží svou kulturní identitu, ke které neodmyslitelně patří i slavení vietnamských svátků. Praktiky, které se váží k jednotlivým svátkům, si uchovávají i v prostředí jiné kultury. Většina vietnamských svátků se neváže ke konkrétnímu datu, ale řídí se dle lunárního kalendáře. V závislosti na délce doby, kterou Vietnamci tráví mimo svou vlast, se k vietnamským svátkům přidávají i svátky evropské či anglo-americké. Vietnamští rodiče se snaží uchovávat tradice a vést k nim i své děti.

Mezi nejvýznamnější vietnamské svátky patří svátek Tet Nguyen Dan neboli oslava lunárního Nového roku.<sup>122</sup> Oslava Nového roku však ve Vietnamu neprobíhá stejně jako v České republice. Pro Evropana můžeme oslavu svátku Tet, jak se zkráceně nazývá, přiblížit

---

<sup>118</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 137.

<sup>119</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 137-138.

<sup>120</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 138.

<sup>121</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 138.

<sup>122</sup> eds. BITTNEROVÁ, D., MORAVCOVÁ, M. *Etnické komunity v české společnosti*. Praha: ERMAT, 2006, s. 329.

tvrzením, že se jedná o spojení Vánoc s Velikonocemi a oslavou Silvestra.<sup>123</sup> Tet je pohyblivým svátkem řídícím se dle postavení měsíce. Dle Pechové připadá oslava Nového roku na jeden den mezi 21. lednem a 20. únorem.<sup>124</sup>

Tet začíná již 7 dnů před samotným Novým rokem. Ray a Yanagihara píší, že právě 7. den před Novým rokem duchové, kteří obývají každou vietnamskou kuchyň, odchází do nebe s cílem informovat Nefritového císaře o událostech, které se za poslední rok v dané domácnosti staly. Vietnamci, jakožto velice pověřivý národ, se snaží udobřit si duchy, aby jim poskytli co nejlepší reference. K uctění kuchyňských duchů staví Vietnamci malé oltáře, ke kterým skládají jídlo, vodu, květiny, betel a také živé kapry. Vietnamci věří, že se duchové přepravují do nebe na rybách, proto 6. den předcházející Novému roku odchází k nejbližšímu rybníku či jezeru a vypouští živé kapry, kteří byli součástí oltáře.<sup>125</sup>

Oslava Nového roku je slavností, při které má být celá rodina pohromadě. Většina Vietnamců žijících mimo domov se snaží vrátit na Nový rok domů a oslavit jej s rodinou, příbuznými a přáteli.

Tet je také příležitostí, ba dokonce nutností, dát věci končícího roku do pořádku. Je to tedy období, kdy se splácí půjčky, urovnávají se vztahy, očistou prochází celý dům včetně svých obyvatel, čistí se hroby.<sup>126</sup>

Součástí oslavy Tet je i evropským zemím blízká výzdoba domu, obchodů, avšak nevyzdobují se symboly vánoc, ale pouze květinami. Vietnamci si také do domů pořizují obdobu vánočního stromečku, jedná se o malou kvetoucí broskvoň symbolizující štěstí, slunce, ochranu či dlouhověkost.<sup>127</sup>

V den Nového roku každý Vietnamec zestárne o jeden rok, neboť narozeniny se nepojí ke dni skutečného narození, ale slaví se v rámci oslav lunárního Nového roku.<sup>128</sup>

Svátek se pojí i s předáváním dárků. Děti dostávají červené obálky obsahující peníze pro štěstí.<sup>129</sup> Červená barva je ve Vietnamu považována za barvu štěstí, proto se i nevěsty ve svatební den oblékají do červeného, na rozdíl od naší kultury. Naše bílá svatební barva je ve Vietnamu chápána jako barva smuteční. Děti nosí drobné dárky svým učitelům, prezenty se

---

<sup>123</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 57.

<sup>124</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 58.

<sup>125</sup> RAY, N., YANAGIHERA, W. *Vietnam*. Praha: Svojtka & Co., 2006, s. 55.

<sup>126</sup> RAY, N., YANAGIHERA, W. *Vietnam*. Praha: Svojtka & Co., 2006, s. 55-56.

<sup>127</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 58-59.

<sup>128</sup> ATIYAH, J., et al. *Jihovýchodní Asie: Kambodža, Hongkong, Laos, Filipíny, Singapur, Thajsko, Vietnam*. Brno: JOTA, s.r.o., 2006, s. 688.

<sup>129</sup> RAY, N., YANAGIHERA, W. *Vietnam*. Praha: Svojtka & Co., 2006, s. 56.

darují i úředníkům či lékařům.<sup>130</sup> Navštěvují se příbuzní. Vietnamcům velice záleží na tom, kdo je navštíví jako první v Novém roce. K nevídaným hostům se řadí ženy středního věku, které nejsou provdané, nezaměstnaní, zranění, vdovy, vdovci, sirotci či jiní lidé, kteří v předešlém roce někoho blízkého ztratili.<sup>131</sup> Druhý den patří návštěvám vzdálenějších příbuzných a třetí den je dnem, kdy se schází přátelé.<sup>132</sup>

Vietnamci, kteří zůstali na Nový rok mimo svou zemi, oslavují také, i když přeci jen v menší míře. Vasiljev píše, že „v předvečer Nového roku se celá rodina shromáždí ke společnému obřadu před oltářem předků a k večeři.“<sup>133</sup> Předvečer Nového roku je intimní záležitostí rodiny, která nechce být nikým rušena. V následujících dnech jsou návštěvy přípustné, ba dokonce vítané.<sup>134</sup>

Dalším z vietnamských svátků je svátek dětí, který připadá na 15. den 8. lunárního měsíce. V tento den se děti převlékají do různých veselých oblečků, s rodiči odchází do města, kde pojídají rýžové koláčky plněné masem a ovocem.<sup>135</sup>

Dalším významným dnem, který Vietnamci slaví jako státní svátek, je 3. únor, kdy si Vietnamci připomínají založení Vietnamské komunistické strany.

Další slavnostní den připadá na pátý den po třetím úplňku, kdy Vietnamci slaví Den zemřelých, který připomíná české dušičky. 30. dubna, jak píše Atiyah a kolektiv, slaví Vietnamci Den Osvobození Saigonu, ke kterému došlo roku 1975.<sup>136</sup> 1. květen je ve Vietnamu, stejně jako u nás, svátkem práce. 19. květen připadá na oslavu narození Ho Či Mina. Osmý den po čtvrtém úplňku je věnován oslavě narození Buddha. Patnáctý den po sedmém úplňku je Den zbloudilých duší. K nim patří především lidé, kteří nemohli být pohřbeni, jako například vojáci. 2. září je velice významným státním svátkem, kdy si Vietnam připomíná Den nezávislosti. Patnáctý den po osmém úplňku se koná podzimní festival. Jedná se o oslavy konané v ulicích. Křesťanská část obyvatelstva slaví 25. prosince Vánoce. 31. prosinec je stejně jako v evropských zemích věnován oslavě Silvestra.<sup>137</sup>

---

<sup>130</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 59.

<sup>131</sup> RAY, N., YANAGIHERA, W. *Vietnam*. Praha: Svojtka & Co., 2006, s. 57.

<sup>132</sup> SULLIVAN, J. *Vietnam (Velký průvodce National Geographic)*. Brno: Computer Press, 2010, s. 33.

<sup>133</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 124.

<sup>134</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 124.

<sup>135</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 62.

<sup>136</sup> ATIYAH, J., et al. *Jihovýchodní Asie: Kambodža, Hongkong, Laos, Filipíny, Singapur, Thajsko, Vietnam*. Brno: JOTA, s.r.o., 2006, s. 688.

<sup>137</sup> KOUDELKA, V. *Vietnam: Země rýže a hor*. Třebíč: Akcent, 2003, s. 160.

Jelikož u nás v České republice neustále stoupá počet nově příchozích Vietnamců, se kterými musíme komunikovat, vyvstávají při této komunikaci nejpatrnější odlišnosti a těmi jsou odlišnosti v chování.

## 2.3 ODLIŠNOSTI V CHOVÁNÍ

„Dříve než mi předložíš své názory a řekneš mi, co vidíš, tak mi řekni, kde stojíš, když se díváš a mluvíš, a také proč tam stojíš.“<sup>138</sup>

Vietnamské chování se v prostředí jiné kultury může zdát mnohdy zvláštní a nečitelné. Gesta, výrazy tváře, posturologie, haptika, to vše se v chování Vietnamců vyskytuje, avšak díky neznalosti kontextu, s jakým se dané chování pojí v asijské kultuře, může docházet k omylům a špatné diagnostice daného chování.

Vietnamci svým chováním mohou evokovat v jiných lidech pocházejících z odlišné kultury pocit nadřazenosti, povýšenosti, netaktnosti. Druhá strana se tak může cítit jejich chováním uražena. To vše často přispívá ke zbytečným nedorozuměním, ale také k vytváření stereotypů a špatného obrazu Vietnamského etnika v povědomí lidí z odlišné kultury. Avšak tito lidé si málo uvědomují vzdálenost jednotlivých kultur a málokdy jsou natolik empatičtí, aby se vžili do situace Vietnamců.

Odlišnost Vietnamců tkví v první řadě v jejich vzájemné pospolitosti. Je to prvek zcela odlišný od evropské, či přímo české kultury. Vietnamci v běžné komunikaci nedávají přednost formálnosti, ale familiárnímu pojetí, obecně se dá říci, že všichni Vietnamci žijí ve vzájemném příbuzenství. Sullivan píše, že pochopení principu vietnamského vzorce uvažování a jejich vzájemné komunikace je klíčem k pochopení Vietnamců samotných. Dále Sullivan uvádí, že Vietnamci nejsou individualisté, tak jako Evropané, ale je jim zcela přirozené žít v kolektivu. Toto pojetí vychází z vietnamské tradice, a to především tradice venkovské, můžeme použít i označení hospodářské, kdy téměř všichni obyvatelé vesnic společně pěstovali rýži, byli tedy jeden na druhém závislí a tak se vyvinulo natolik silné pouto, které se tradicí přeneslo až do dnešních dob.<sup>139</sup>

---

<sup>138</sup> HALÍK, T., DOSTATNÍ, T. *Smířená různost*. Praha: Portál, s.r.o., 2011, s. 162.

<sup>139</sup> SULLIVAN, J. *Vietnam (Velký průvodce National Geographic)*. Brno: Computer Press, 2010, s. 14.

Zaměříme se nyní na jednotlivé odlišnosti v chování evropském a asijském. Pokud podrobíme zkoumání způsob, jakým se Vietnamci a vůbec celá asijská společnost zdraví, neujde nám, že se nejprve zdraví muž a až poté žena. Stejně pravidlo platí i pro oslovení více lidí, nejprve se osloví muži a až poté ženy.<sup>140</sup> Toto pravidlo má samozřejmě kořeny ve všeobecné nadřazenosti mužů vůči ženám.

Dalším zvykem a projevem taktu a dobrého vychování je po úvodním pozdravu otázka směřující ke zdraví jednotlivce a otázky týkající se rodiny. O zdravotní stav druhého jeví Vietnamci velký zájem a to i v případě, kdy jej ne zcela znají.<sup>141</sup>

Jednou z nejčastějších forem, jak Evropan vyjádří svou radost, je úsměv na tváři. V případě asijských národů nemusí úsměv nutně znamenat radost, ale také rozpaky. Jestliže se Vietnámec dostane do nepříjemné situace a přestane se cítit dobře, může se na jeho tváři objevit úsměv. Čím hlubší rozpaky bude pociťovat, tím více se úsměv stane patrnějším.<sup>142</sup>

Při rozhovoru s Vietnamcem je typické, že se takřka vůbec nedívá do očí svého protějšku. Většinou jeho pohled směřuje k zemi, či na úplně jinou stranu, než kde stojí druhý z komunikujících. Toto gesto si Evropané mohou vysvětlovat jako vrchol neslušnosti, nezájmu o probírané téma či nezázivnost. Avšak jedná se o typické gesto projevu úcty vůči mluvčímu.<sup>143</sup>

Haptika je ve Vietnamu hojně užívána, avšak nese v sobě jiná pravidla než v evropském kontextu. V Evropě je zcela běžným jevem, že lidé, kteří nejsou k dítěti v rodinném vztahu, jej hladí po hlavě. V evropské kultuře jsou tyto dotyky chápány jako vyjádření pochvaly či náklonnosti. Vietnamci by takový projev chápali jako urážku.<sup>144</sup> Hlava je Vietnamci chápána jako posvátná část těla a proto není, kromě rodičů a velice blízkých lidí, nikomu dovoleno na ni sahat.

V rámci gest se můžeme setkat s podáním ruky, která je ve Vietnamu symbolicky stejně užívána jako v naší kultuře. Avšak i při tomto úkonu se setkáváme s odlišností. Chceme-li Vietnamci podat ruku srdečně, musíme druhou rukou přikrýt obě stisknuté ruce. Znamená to tedy, že se při podávání rukou využívají obě ruce, naproti tomu v české kultuře se využívá pouze ruka pravá.<sup>145</sup> Pokud bychom ve Vietnamu zachovali evropské zvyklosti při podávání

---

<sup>140</sup> ŠIŠKOVÁ, T., ed. *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha: Portál, 2008, s. 139.

<sup>141</sup> ŠIŠKOVÁ, T., ed. *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha: Portál, 2008, s. 139.

<sup>142</sup> ŠIŠKOVÁ, T., ed. *Menšiny a migranti v České republice*. Praha: Portál, 2001, s. 101-102.

<sup>143</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 152.

<sup>144</sup> ŠIŠKOVÁ, T., ed. *Menšiny a migranti v České republice*. Praha: Portál, 2001, s. 102.

<sup>145</sup> ŠIŠKOVÁ, T., ed. *Menšiny a migranti v České republice*. Praha: Portál, 2001, s. 102.

ruky, patrně by si o nás Vietnamec myslel, že neznáme místní zvyky, nebo že mu ruku podáváme pouze z donucení.<sup>146</sup>

Obě ruce se využívají i v případě, že druhému něco podáváme a chceme mu vyjádřit svou úctu. Potom daný předmět podáváme vždycky tak, že jej držíme v obou rukách.<sup>147</sup>

Co se týká gesta, když někoho chceme přivolat, Češi použijí ukazováček, kterým ve vzduchu naznačují pohyb k sobě, pokud takové gesto použijeme na Vietnamce, může se urazit, neboť tato gesta se ve Vietnamu používají pouze u dětí.<sup>148</sup> Vietnamci používají pro přivolání druhého ruku otočenou hřbetem nahoru a dlaní pohybují z vodorovné polohy směrem dolů. Evropanovi by toto gesto mohlo přijít, jako by ho Vietnamec vypoklonkoval z místnosti.<sup>149</sup>

Pokud bychom ve Vietnamu v případě rýmy použili na veřejnosti kapesník, budeme pokládáni za neslušné a dokonce směšné.<sup>150</sup> Vietnamci nikdy na veřejnosti nesmrkají, ale k jejich kultuře patří popotahování.

Gesto umístění rukou v bok při rozhovoru znamená ve vietnamské kultuře nespokojenost či dokonce rozčilení. V takovém případě se Vietnamci snaží druhou stranu konejšit, uklidňovat či jí jinak vyjít vstříc.<sup>151</sup>

Velké rozdíly nacházíme i v citové oblasti. V evropské kultuře není ničím neobvyklým potkat líbající se dvojici na ulici a nikdo se nad tímto chováním nepozastaví. Evropané berou takovýto projev citu za zcela normální chování. Avšak Vietnamci vnímají takové chování jako něco zcela netaktního, nepřipustného. Jakékoliv projevy citu si Vietnamci dovolí výlučně v soukromí.<sup>152</sup>

---

<sup>146</sup> ŠIŠKOVÁ, T., ed. *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha: Portál, 2008, s. 141.

<sup>147</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 153.

<sup>148</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 154.

<sup>149</sup> ŠIŠKOVÁ, T., ed. *Menšiny a migranti v České republice*. Praha: Portál, 2001, s. 102.

<sup>150</sup> ŠIŠKOVÁ, T., ed. *Menšiny a migranti v České republice*. Praha: Portál, 2001, s. 102.

<sup>151</sup> KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006, s. 154.

<sup>152</sup> ŠIŠKOVÁ, T., ed. *Menšiny a migranti v České republice*. Praha: Portál, 2001, s. 102.

### 3 VIETNAMCI V ČESKÉ REPUBLICE

Pokud se zamýšlíme nad počtem Vietnamců na našem území, měli bychom k této problematice přistupovat více obecně a podívat se nejdříve na celkový počet cizinců, kteří na našem území žijí.

Celkem na našem území dle oficiálních zdrojů Českého statistického úřadu k 30. listopadu 2011 žilo 406 211 cizinců.<sup>153</sup>

Dle údajů Českého statistického úřadu žilo v České republice k 30. listopadu 2011 celkem 55 585 osob vietnamské národnosti, pokud tuto hodnotu porovnáme s hodnotou z 31. prosince 2009, zjistíme, že v té době na našem území žilo celkem 61 126 Vietnamců.<sup>154</sup> Z uvedených číselných záznamů vyplývá, že počet Vietnamců na našem území má spíše klesající tendenci, i přesto v české společnosti stále přetrvává obecný názor, že počet cizinců a tedy i počet Vietnamců je dosti velký. Je tomu tak zřejmě proto, neboť mnohé z etnických menšin jsou na první pohled dobře odlišitelné, právě díky znakům jako je barva pleti, vzrůst, či jiné typické rysy těchto menšin. Lidské oko samozřejmě poutá pohled na to, co je odlišné, co vystupuje z řady a právě díky tomu si více všímáme lidí, kteří jsou odlišní a máme tendenci hodnotit jejich počet jako příliš vysoký.

Z počtu Vietnamců, kteří žijí na území České republiky, mělo k 30. listopadu celkem 37 497 osob trvalý pobyt, což představuje 67 % z celkového počtu vietnamských osob, žijících na našem území. Trvalý pobyt získalo celkem 21 022 mužů a 16 475 žen. 18 088 osob vietnamské národnosti má v České republice jiný než trvalý pobyt, tato hodnota je složena z 10 900 mužů a ze 7 188 žen.<sup>155</sup>

Pokud výše uvedené informace porovnáme s údaji z prosince roku 2009, zjistíme, že trvalého pobytu dosáhlo celkem 35 779 osob, což představovalo 58,5 % celkového počtu Vietnamců.<sup>156</sup> Z informací vyplývá, že i přes klesající počet Vietnamců v České republice roste počet osob, které získají trvalý pobyt.

---

<sup>153</sup> Český statistický úřad [online]. 2011, 31. 7. 2011 [cit. 2012-03-26]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/tabulky/ciz\\_pocet\\_cizincu-001](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/tabulky/ciz_pocet_cizincu-001)>.

<sup>154</sup> PETRUŠKOVÁ, L. *Počátky migrace a současná situace Vietnamců v České republice*. Olomouc, 2010. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Vedoucí práce PhDr. Jitka Plischke, Ph.D., str. 10.

<sup>155</sup> Český statistický úřad [online]. 2011, 31. 7. 2011 [cit. 2012-03-26]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/tabulky/ciz\\_pocet\\_cizincu-001](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/tabulky/ciz_pocet_cizincu-001)>.

<sup>156</sup> PETRUŠKOVÁ, L. *Počátky migrace a současná situace Vietnamců v České republice*. Bakalářská práce. Vedoucí práce PhDr. Jitka Plischke, Ph.D. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010, str. 10.

Petrušková cituje Kocourka, že: „Vietnamci žijící v České republice nepatří oficiálně k uznávané národnostní menšině, neboť na našem území žije pouze nepatrný počet občanů vietnamské národnosti, kteří mají občanství České republiky.“<sup>157</sup>

Proti tomuto tvrzení však vystupuje zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především § 2, odstavec 1 tohoto zákona, který definuje národnostní menšinu takto: „Národnostní menšina je společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo.“<sup>158</sup>

Zákon tedy vyvrací Kocourkovu teorii, že by národnostní menšina byla odvozena počtem osob cizí národnosti, které v České republice získali občanství.

Vietnamce, kteří se rozhodnou odejít ze své vlasti do České republiky, provází různé problémy pramenící z odlišného kulturního prostředí. Jedním z hlavních problémů, kterému Vietnamci musí čelit, je jazyková bariéra. V České republice však existují instituce, které se jim snaží nabídnout pomocnou ruku. Mezi tyto instituce patří Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky a Ministerstvo vnitra České republiky, které spolu vzájemně spolupracují v rámci integrace cizinců do prostředí České republiky. Na informace o činnosti těchto dvou institucí poukazuje webová stránka Cizinci v České republice. Mezi další instituce, které napomáhají úspěšné adaptaci Vietnamců do českého prostředí, patří občanské sdružení Klub Hanoi a Česko-vietnamská společnost, jejímž hlavním posláním a cílem dle Stanov je obnovit česko-vietnamské přátelské vztahy a dříve navázanou spolupráci.<sup>159</sup> Velmi zajímavou webovou stránkou, kterou tvoří šestadvacetiletý Hai Anh, který do České republiky přišel v roce 1994, je Viet.cz.<sup>160</sup> Čtenář na webových stránkách nalezne spoustu informací o Vietnamcích, ale také o Vietnamu. Dostupné jsou zde také články psané přímo Vietnamci.

---

<sup>157</sup> PETRUŠKOVÁ, L. *Počátky migrace a současná situace Vietnamců v České republice*. Bakalářská práce. Vedoucí práce PhDr. Jitka Plischke, Ph.D. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010, str. 10.

<sup>158</sup> *Zákony online* [online]. 2006 [cit. 2012-02-29]. Dostupný z WWW: <[http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/2001/273001/Sb\\_273001\\_-----\\_.php](http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/2001/273001/Sb_273001_-----_.php)>.

<sup>159</sup> *Česko-vietnamská společnost* [online]. 16.4.2009. [cit. 2012-03-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.cvs-praha.cz/stanovy.php>>.

<sup>160</sup> *Viet.cz* [online]. 2011 [cit. 2012-03-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.viet.cz>>.



Každý, kdo se alespoň jednou zamýšlel nad Vietnamci v České republice, si jistě položil také otázku, jak se jim u nás žije.

Odověď může shrnout následující úryvek:

„Někdy si vzpomenu na to jaro, kdy drak Rong rozepjal svoje křídla. Už je to pryč. A hodně se toho změnilo. Dobré zaklínadlo Ngọc Tâma nad naší restaurací odnesl rok vepře. Restaurace byla v provozu jenom patnáct měsíců. Pak přišel keramik Petr a otci se strýcem Hoàngem vypověděl nájem. Smlouva je prý bezcenná. Dům patří jemu. Aby bylo jasné, že to myslí vážně, přivedl s sebou skupinu vyholených chlapíků. A právníka v dlouhém kabátu. Ten otci řekl, že jestli se chce soudit, klidně může. Komu asi budou soudci věřit? Tội nghiêp, řekl otec. Právě jen tohle. A dal Petrovi klíče. Pak odešel, ani za sebou nezamkl. Tội nghiêp. Ale dokázal začít znovu. Do tří měsíců si otevřel obchod u parkoviště jednoho velkého nákupního centra.“<sup>161</sup>

Jelikož v bakalářské práci bylo toto téma detailně zpracováno, odkazují na ni.<sup>162</sup>

---

<sup>161</sup> PHAM, T. L., *Bílej kůň, žlutý drak*. Praha: Knižní klub, 2009, s. 135-136.

<sup>162</sup> PETRUŠKOVÁ, L. *Počátky migrace a současná situace Vietnamců v České republice*. Bakalářská práce. Vedoucí práce PhDr. Jitka Plischke, Ph.D. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010, str. 10-14.

## **PRAKTICKÁ ČÁST**

### **4 PŘEDVÝZKUM - POVĚDOMÍ OBYVATEL KOLÍNSKA O KULTURNÍCH SPECIFIKÁCH VIETNAMSKÉHO ETNIKA**

Praktická část diplomové práce se skládá ze dvou částí – z předvýzkumu a samotného výzkumu.

Empirický předvýzkum zastává důležitou úlohu, jelikož díky němu ověřujeme správně zvolenou metodu i techniku zkoumání, srozumitelnost jednotlivých položených otázek pro respondenty, jejich orientaci v předložených materiálech, ale také jejich ochotu spolupracovat a podílet se na průzkumných aktivitách. Předvýzkum je důležitý také proto, že díky výsledkům získaným v jeho rámci dokážeme lépe a přesněji stanovit hypotézy, které ověříme v následném výzkumu.

Použitím předvýzkumu před samotným výzkumem eliminujeme počet chyb, které by mohly vzniknout ze špatně formulovaných otázek a které by mohly zkreslit výsledek celého výzkumu.

V rámci předvýzkumu chceme především zjistit, zda existuje souvislost mezi pohlavím respondentů a úrovní informovanosti o kulturních specifikách Vietnamců, ale také vliv nejvyššího dosaženého vzdělání na výše zmíněnou informovanost. Cílem je také analyzovat vliv pohlaví respondentů na ochotu získat další informace týkajících se Vietnamců a jejich odlišné kultury.

#### **4.1 PŘEDVÝZKUM – DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ**

Předvýzkum byl realizován prostřednictvím anonymního dotazníkového šetření, které probíhalo ve dnech 7. listopadu až 12. listopadu 2011. Dotazník, který byl zaměřen na zjištění povědomí obyvatel Kolínska o kulturních specifikách Vietnamců, obsahoval celkem 10 otázek a byl předložen náhodně vybraným obyvatelům Kolínska, konkrétně na Karlově náměstí ve městě Kolín.

Otázky položené v dotazníku se kromě výše zmíněného zjištění povědomí obyvatel Kolínska o kulturních specifikách Vietnamců zaměřovaly také na zájem jednotlivých respondentů dozvědět se více informací o této národnostní menšině. Součástí dotazníku byl

manuál pro jeho vyplnění. U otázek 4 až 10 si respondenti mohli vybrat z nabízených možností tu, o které byli přesvědčeni, že je správná.

Otázky použité v dotazníkovém šetření:

1. Vaše pohlaví
2. Váš věk
3. Nejvyšší dosažené vzdělání
4. Jaká je úroveň gramotnosti ve Vietnamu?
5. Jaké je postavení žen ve Vietnamu?
6. Jaké je politické zřízení země?
7. Jaká barva je ve Vietnamu považována za svatební?
8. Co ve Vietnamu znamená úsměv?
9. Používají Vietnamci na veřejnosti kapesník?
10. Chtěl/a byste se dozvědět o kultuře a jiných odlišnostech Vietnamců více informací?

Dotazník je uveden v příloze č. 1.

## **4.2 ANALÝZA ZÍSKANÝCH DAT Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ**

Ad 1 a 2/ Předvýzkumu se zúčastnilo celkem 56 osob ve věku od 15 do 53 let. Z celkového počtu respondentů bylo celkem 35 žen a 21 mužů. Ženy tvořily 63 % z celkového počtu respondentů, muži pak 37 % respondentů.

Intervalové rozpětí v následující tabulce bylo stanoveno dle výpočtu středu intervalu.

Věk/Pohlaví	Ženy	Muži
15-17	4	2
18-20	9	4
21-23	6	2
24-26	5	8
27-29	2	0
30-32	2	1
33-35	1	1
36-38	0	3
39-41	2	0
42-44	0	0
45-47	2	0
48-50	0	0
51-53	2	0
Celkem	35	21

Tabulka č. 1: Tabulka četností respondentů dle pohlaví a věku

Ad 3/ Respondenti dosahovali různého stupně vzdělání. Podrobnosti o složení respondentů dle vzdělání v závislosti na pohlaví uvádí tabulka č. 2.

	Ženy	Muži	Celkem
Základní	6	3	9
Vyučení	0	0	0
Maturita	11	13	24
Vysokoškolské	18	5	23
Celkem	35	21	56

Tabulka č. 2: Tabulka četností dle pohlaví a vzdělání

Ad 4/ Otázka zjišťovala úroveň informovanosti respondentů v oblasti míry gramotnosti ve Vietnamu. Správnou odpověď, tedy že je 94 % vietnamského obyvatelstva gramotných, uvedlo 17 žen a 7 mužů. Možnost, že 54 % obyvatel Vietnamu je gramotných, zvolilo 12 žen

a 11 mužů. Představu o tom, že je Vietnam negramotnou zemí mají 2 ženy a 1 muž. Zbytek respondentů v počtu 4 žen a 2 mužů odpověď na položenou otázku neznal.

	Základní	Maturita	Vysokoškolské
94 % lidí je gramotných	1	9	14
54 % lidí je gramotných	5	11	7
Většina lidí je negramotná	2	1	0
Nevím	1	3	2

Tabulka č. 3: Tabulka četností dle vzdělání a volby odpovědi

Správnou odpověď na výše uvedenou otázku zvolilo 49 % žen a 33 % mužů. Správně zodpovědělo otázku 61 % vysokoškolsky vzdělaných respondentů, 38 % respondentů s maturitním vzděláním a 11 % respondentů se základním vzděláním.

Ad 5/ Otázka se zabývala zjištěním stavu informovanosti respondentů v oblasti postavení žen ve Vietnamu. Odpověď, že ženy ve Vietnamu jsou v submisivní roli, zvolilo celkem 26 žen a 13 mužů. 5 žen a 5 mužů se domnívalo, že ženy ve Vietnamu jsou pojmány za cennější než muži. Odpověď nevím pak zvolili 3 muži a 4 ženy.

	Základní	Maturita	Vysokoškolské
Ženy jsou v submisivní roli	4	17	18
Ženy jsou cennější než muži	4	4	2
Nevím	1	3	3

Tabulka č. 4: Tabulka četností dle vzdělání a volby odpovědi

Otázku správně zodpovědělo celkem 74 % žen a 62 % mužů. Vysokoškolsky vzdělaní lidé odpověděli správně v 78 % případů, středoškoláci v 71 % případů a respondenti se základním vzděláním odpověděli správně ze 44 %.

Ad 6/ Otázka zjišťovala informovanost respondentů o politickém zřízení Vietnamu. Správně odpovědělo celkem 24 žen a 17 mužů. Možnost, že ve Vietnamu panuje demokracie, zvolilo 8 žen a 3 muži. 3 ženy a 1 muž neznal na zadanou otázku odpověď.

	Základní	Maturita	Vysokoškolské
Komunismus	3	19	19
Demokracie	3	4	4
Nevím	3	1	0

Tabulka č. 5: Tabulka četností dle vzdělání a volby odpovědi

Na zadanou otázku správně odpovědělo celkem 69 % žen a 81 % mužů. Respondentů s vysokoškolským vzděláním odpovědělo správně celkem 83 %, s maturitou celkem 79 % respondentů a se základním vzděláním celkem 33 %.

Ad 7/ Otázka zjišťovala povědomí obyvatel Kolínska o odlišnosti v barvě, která se používá pro svatební účely. Možnost, že červená barva je ve Vietnamu barvou svatební, zvolilo celkem 21 žen a 7 mužů. Černou barvu zvolili 4 muži a 4 ženy. 5 žen a 2 muži se domnívali, že v otázce svatební barvy mezi Českou republikou a Vietnamem neexistuje žádný rozdíl. 4 ženy a 7 mužů neznalo na danou otázku odpověď.

	Základní	Maturita	Vysokoškolské
Červená	0	11	17
Černá	2	6	2
Bílá	4	2	1
Nevím	3	5	3

Tabulka č. 6: Tabulka četností dle vzdělání a volby odpovědi

Na uvedenou otázku odpovědělo správně 60 % žen a 33 % mužů. Vysokoškolsky vzdělaných respondentů znalo odpověď ze 74 %. Středoškolsky vzdělaných respondentů odpovědělo správně ze 46 % a žádný respondent se základním vzděláním na tuto otázku neodpověděl správně.

Ad 8/ Následující otázka reflektovala informovanost o odlišnosti týkající se významu úsměvu ve Vietnamu. 15 žen a 9 mužů na danou otázku odpovědělo správně, že úsměv Vietnamci používají pro vyjádření rozpaků. 12 žen a 4 muži se domnívali, že Vietnamci používají úsměv jen jako vyjádření radosti. Pouze 1 žena odpověděla, že Vietnamci používají úsměv pro vyjádření, že se nudí. 7 žen a 8 mužů odpověď na uvedenou otázku neznali.

	Základní	Maturita	Vysokoškolské
Vyjadřuje rozpaky	0	11	13
Vyjadřuje radost	4	7	5
Vyjadřuje nudu	1	0	0
Nevím	4	6	5

Tabulka č. 7: Tabulka četností dle vzdělání a volby odpovědi

Na danou otázku odpovědělo správně celkem 43 % žen a 43 % mužů. Respondenti s vysokou školou odpověděli správně z 57 %, s maturitou ze 46 % a se základní školou na tuto otázku správně neodpověděl nikdo.

Ad 9/ Daná otázka opět reflektuje informovanost respondentů o kulturní odlišnosti týkající se používání kapesníku na veřejnosti. Správně na tuto otázku odpovědělo celkem 27 žen a 14 mužů. 2 ženy a 4 muž se domnívali, že používání kapesníku na veřejnosti je zcela přípustné. 6 žen a 3 muži odpověď na zadanou otázku neznali.

	Základní	Maturita	Vysokoškolské
Ne	6	20	15
Ano	2	4	0
Nevím	1	0	8

Tabulka č. 8: Tabulka četností dle vzdělání a volby odpovědi

77 % žen a 67 % mužů odpovědělo na zadanou otázku správně. Co se týká nejvyššího dosaženého vzdělání, odpovědělo správně 65 % vysokoškolsky vzdělaných respondentů, 83 % středoškolsky vzdělaných a 67 % respondentů se základním vzděláním.

Ad 10/ Daná otázka zjišťuje, zda jsou respondenti ochotni dozvědět se více informací týkajících se země původu a jiných prvků, kterými se Vietnamci odlišují od nás a naší kultury.

Celkem 26 žen a 9 mužů uvedlo, že by se chtěli dozvědět více informací. Jednalo se tedy o 74 % žen a 43 % mužů.

### **4.3 SHRnutí ZÍSKANÝCH DAT Z PŘEDVÝZKUMU**

Dotazníkové šetření, v rámci kterého se realizoval předvýzkum, měl za cíl zjistit, zda hraje roli pohlaví a nejvyšší dosažené vzdělání respondentů v informovanosti o kulturních specifikách Vietnamců, jimiž se odlišují od české populace a také, zda pohlaví hraje roli v ochotě dozvědět se více informací právě o kulturních odlišnostech Vietnamců.

Výsledky z dotazníkového šetření prezentují, že ženy měly u otázek, které zjišťovaly míru informovanosti o kulturních specifikách Vietnamců, tedy u otázek číslo 4, 5, 7 a 9, větší úspěšnost. Pouze u otázky č. 6 dosáhli muži lepších výsledků. U otázky č. 8 dosáhli muži i ženy stejného výsledku.

Z uvedeného vyplývá, že ženy mají vyšší povědomí o kulturních specifikách Vietnamců, jimiž se odlišují od české kultury.

V rámci dotazníkového šetření bylo zjištěno, že respondenti, kteří uvedli vysokoškolské jako nejvyšší dosažené vzdělání, měli vyšší počet správných odpovědí než ostatní respondenti s nižším vzděláním a to u všech otázek kromě otázky číslo 9, kde vyšší počet správných odpovědí evidovali jak respondenti se základním vzděláním, tak i s maturitou. Z uvedeného se dá tedy říci, že lidé s vysokoškolským vzděláním mají vyšší informovanost o kulturních specifikách Vietnamců než lidé se vzděláním nižším.

Poslední otázka dotazníkového šetření zjišťovala, zda jsou ženy či muži ochotnější k získání nových informací o Vietnamcích a jejich kulturních odlišnostech. Výsledek dotazníkového šetření prezentuje, že ženy se mnohem více přiklání k získávání nových informací o vietnamské menšině než muži.



## 5 VÝZKUM – POVĚDOMÍ OBYVATEL KOLÍNSKA O KULTURNÍCH SPECIFIKÁCH VIETNAMCŮ, JIMIŽ SE ODLIŠUJÍ OD VĚTŠINOVÉ POPULACE

V současné době neexistuje jednotná definice pojmu výzkum, neboť každý odborník se na výzkum dívá z jiného úhlu pohledu. Chráska ve své práci cituje definici pojmu výzkum od Gavory tak, že se jedná o „systematický způsob řešení problémů, kterým se rozšiřují hranice vědomostí lidstva. Výzkumem se potvrzují či vyvracejí dosavadní poznatky, nebo se získávají nové poznatky.“<sup>163</sup>

Výzkum, který budu provádět, vychází z poznatků uvedených v rámci průzkumu v mé bakalářské práci. Hlavním tématem průzkumu bylo zjistit, jak obyvatelé Olomouckého kraje vnímají Vietnamce. Výsledek průzkumu ukázal, že Olomoučané oplývají vůči Vietnamcům tolerancí. Pokud srovnáme obdobné výzkumy, které prováděla např. Trávníčková, Martinková a Scheinost, a jejichž výsledky interpretuje Průcha, zjistíme, že dospěli k téměř totožným závěrům. Na položenou otázku, do jaké míry by respondentům vadilo sousedství s Vietnamci, odpovědělo pouze 14,9 % dotázaných, že by jim dané sousedství značně vadilo.<sup>164</sup> Výsledky tedy ukazují, že většina respondentů je vůči Vietnamcům tolerantní.

Z výzkumu, který byl proveden Centrem pro výzkum veřejného mínění AV ČR (Akademie věd České republiky) v březnu roku 2011, zabývajícím se názory občanů ČR na jejich postoje vůči cizincům vyplynulo, že 61 % dotázaných preferuje, aby se cizinci přizpůsobili co nejvíce našemu životnímu stylu a zvyklostem.<sup>165</sup> Do určité míry se tedy setkáváme s projevem netolerance. Na tomto místě se opět vrátím k teorii Průchy, který tvrdí, že pokud člověk získá vědomosti v určité oblasti, dokáže pak tuto oblast pochopit, následně se u něj vytvoří tolerance a kooperace.<sup>166</sup>

Hlavní otázka výzkumu tedy zní: Je u obyvatel Kolínska povědomí o kulturních specifikách Vietnamců a jsou obyvatelé Kolínska, nakloněny k dalšímu získání informací o tomto etniku?

Cíle výzkumu dosáhneme, pokud odpovíme na dva vzniklé problémy.

---

<sup>163</sup> CHRÁSKA, M. *Úvod do výzkumu v pedagogice: Základy kvantitativně orientovaného výzkumu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003, s. 7.

<sup>164</sup> PRŮCHA, J. *Multikulturní výchova: Teorie-praxe-výzkum*. Praha: Portál, 2001, str. 129

<sup>165</sup> Centrum pro výzkum veřejného mínění. *Postoje české veřejnosti k cizincům II – březen 2011*. [online]. [cit. 2012-03-26]. Dostupné z WWW: <[http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/101141s\\_ov110502.pdf](http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/101141s_ov110502.pdf)>

<sup>166</sup> PRŮCHA, J. *Multikulturní výchova: Teorie-praxe-výzkum*. Praha: Portál, 2001, str. 39-43.

Problém A:

Má pohlaví a vzdělání vliv na úroveň informovanosti o vietnamském etniku?

K tomuto problému stanovíme odpovídající hypotézy, které vychází z výsledků provedeného předvýzkumu.

H<sub>1</sub>: Muži mají nižší povědomí o kulturních specifikách Vietnamců než ženy.

H<sub>2</sub>: Lidé, jejichž nejvyšší dosažené vzdělání je vysokoškolské, mají větší povědomí o kulturních specifikách Vietnamců, než lidé s nižším vzděláním.

Problém B:

Má pohlaví vliv na ochotu dozvědět se více informací o vietnamském etniku?

K danému problému stanovíme odpovídající hypotézu:

H<sub>3</sub>: Ženy jsou ochotnější dozvědět se více informací o vietnamském etniku než muži.

Pro ověření hypotéz nám bude sloužit stejně jako v případě předvýzkumu dotazníkové šetření.

Veškeré podklady pro metodiku, metodické postupy i vzorce pro výpočet jsou převzaty od Chrásky.<sup>167</sup> Věcné hypotézy H<sub>1</sub> a H<sub>2</sub> budou ověřovány za pomoci statistických hypotéz H<sub>0</sub> a H<sub>A</sub>.

## 5.1 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Výzkum, jaké je povědomí obyvatel Kolínska o kulturních specifikách 3. nejpočetnější národnostní menšiny v České republice, tedy Vietnamců, byl proveden pomocí dotazníkového šetření.

Dotazníkové šetření probíhalo od 6. února do 17. února 2012.

Cílem dotazníkového šetření bylo ověření platnosti stanových hypotéz.

Anonymní dotazníky byly předloženy respondentům různého stáří a vzdělání přímo ve městě Kolín na Karlově náměstí. Místo pro sběr dat bylo záměrně vybráno stejné jako v případě dotazníkového šetření v rámci předvýzkumu, důvodem je eliminování rozdílu vzorku respondentů. Dotazník stručně představoval diplomanta, popisoval, co je cílem

---

<sup>167</sup> CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu: Základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007, s. 69-150.

dotazníku, jak bude s poskytnutými daty nakládáno. V závěru dotazníku nechyběl ani kontakt na diplomanta.

Předložený dotazník obsahoval celkem 10 otázek, stejně jako dotazník použitý v předvýzkumu. Všechny otázky, kromě otázek, které zjišťovaly údaje o respondentovi jako pohlaví, věk a vzdělání, nabízely výběr z více možností, přičemž pouze jedna možnost byla správná.

Otázky, které tvořily dotazník:

1. Vaše pohlaví
2. Váš věk
3. Nejvyšší dosažené vzdělání
4. Jaká je úroveň gramotnosti ve Vietnamu?
5. Jaké je postavení žen ve Vietnamu?
6. Jaké je politické zřízení země?
7. Jaká barva je ve Vietnamu považována za svatební?
8. Co ve Vietnamu primárně znamená úsměv?
9. Používají Vietnamci na veřejnosti kapesník?
10. Chtěl/a byste se dozvědět o kultuře a jiných odlišnostech Vietnamců více informací?

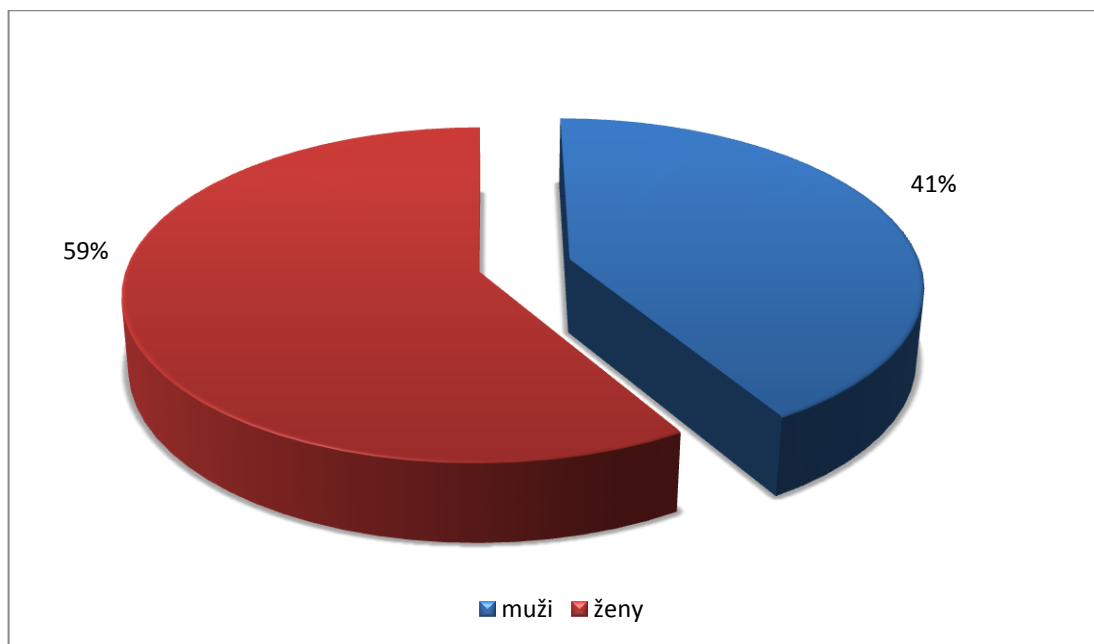
Dotazník tvoří přílohu č. 2.

Okres Kolín, kde probíhalo dotazníkové šetření, leží ve Středočeském kraji, jako cíl výzkumu jsem si jej vybrala, jelikož v tomto okrese bydlím.

Dle Českého statistického úřadu v okrese Kolín k 31. prosinci 2009 bydlelo celkem 95 215 obyvatel, které můžeme považovat za základní soubor. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 214 respondentů, které můžeme považovat za výběrový soubor. Jako reprezentativní vzorek bylo vybráno 200 respondentů, zbylých 14 bylo z reprezentativního vzorku odebráno, jelikož tito respondenti nevyplnili dotazník kompletně, či se v odpovědích vyskytovali logické nesrovnalosti např. v uvedeném věku a vzdělání.

## 5.2 ANALÝZA DAT DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Ad 1/ Otázka reflektuje rozložení respondentů dle pohlaví. Z celkového počtu 200 respondentů tvořili muži 83 a ženy 117 zúčastněných.



Graf č. 1: Složení respondentů dle pohlaví

Ad 2/ Následující otázka mapovala věkové složení respondentů. Nejmladšímu respondentovi, který se zúčastnil výzkumu, bylo 14 let, nejstaršímu pak 73 let.

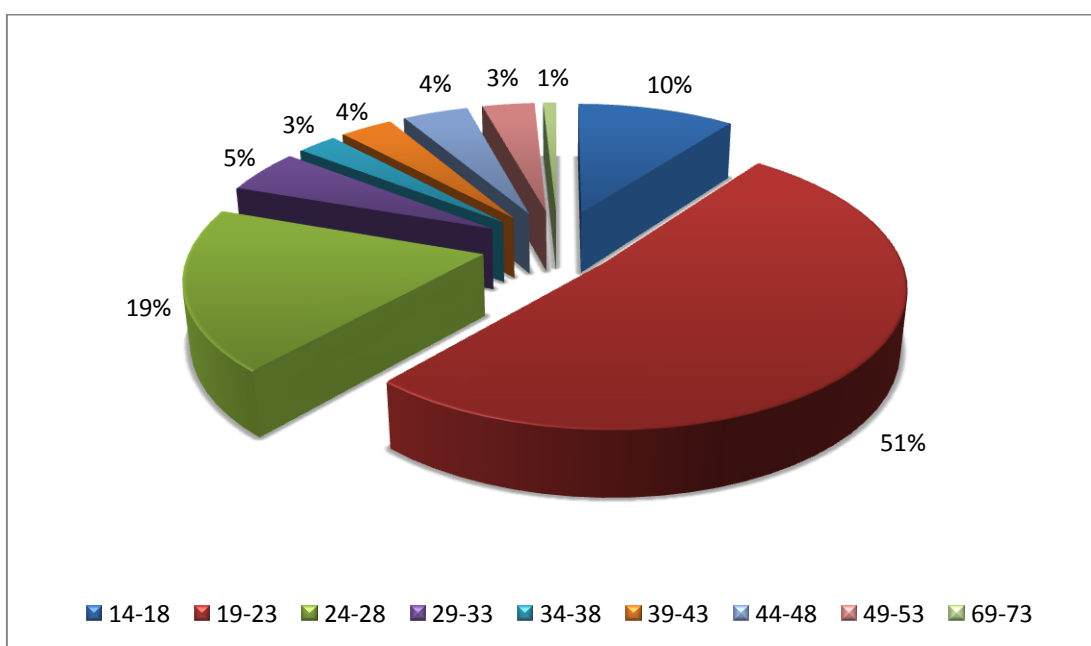
Tabulka četností uvádí jednotlivé věkové zastoupení mužů a žen. Pro stanovení středu intervalu jsme využili vzorce:

$$h \approx 0,08 \cdot R$$

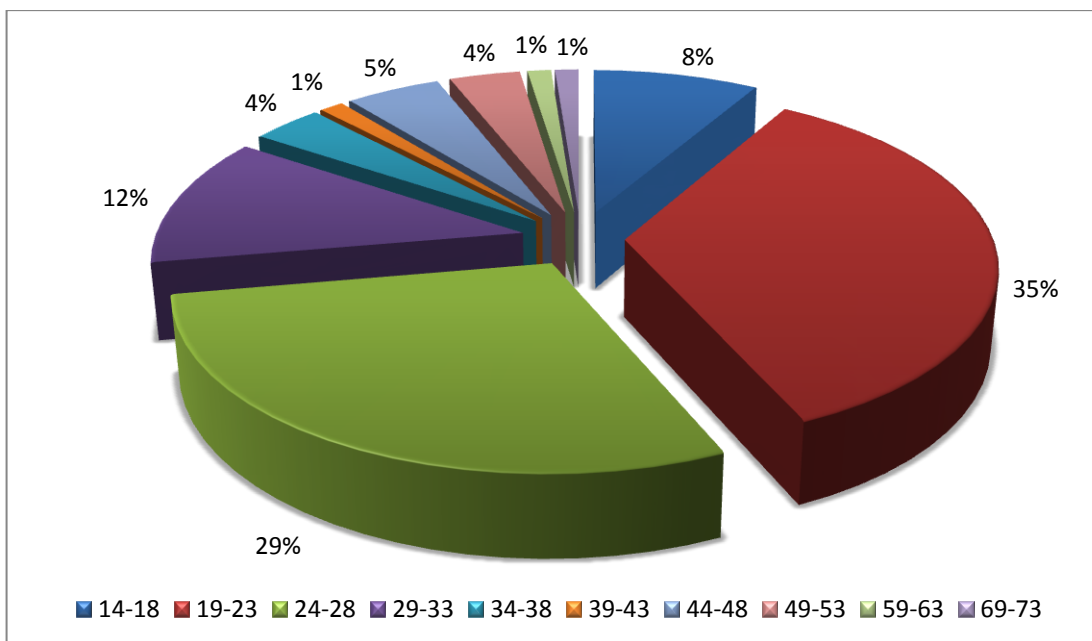
kdy  $h$  je hloubka intervalu a  $R$  variační šíře.

Věk	Ženy	Muži
14-18	12	7
19-23	60	29
24-28	22	24
29-33	6	10
34-38	3	3
39-43	4	1
44-48	5	4
49-53	4	3
54-58	0	0
59-63	0	1
64-68	0	0
69-73	1	1

Tabulka č. 10: Věkové zastoupení respondentů dle pohlaví



Graf č. 2: Procentuální složení žen



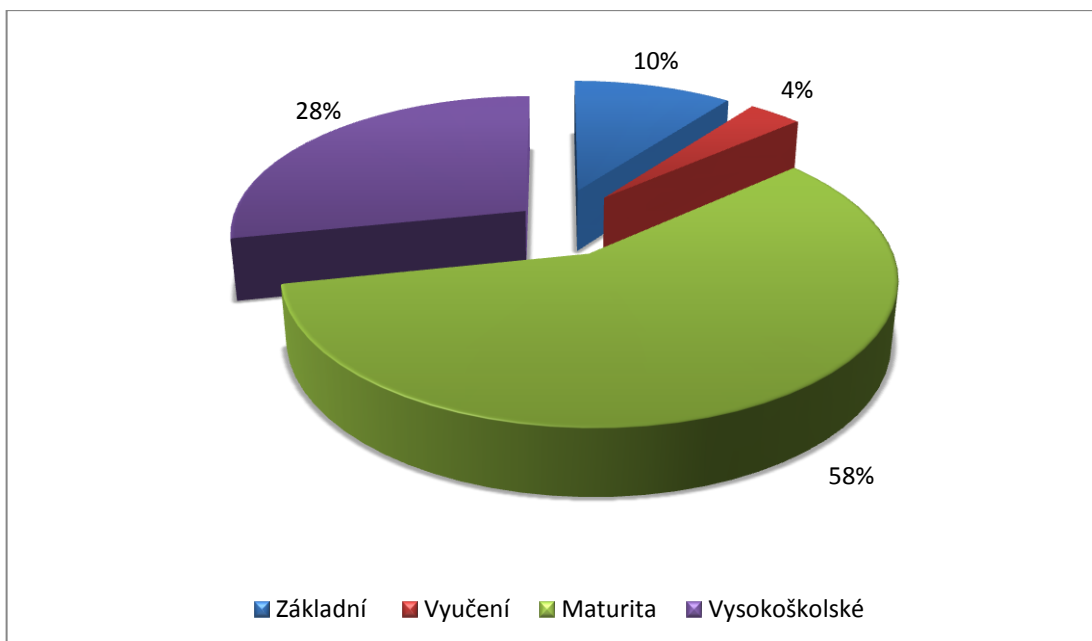
Graf č. 3: Procentuální složení mužů

Nejpočetnější věkovou kategorií jak žen, tak mužů tvořila věková skupina v rozpětí od 19 do 23 let. Následovala v obou případech věková kategorie od 24 do 28 let. Nejméně zastoupeni byli lidé ve věku od 54 let.

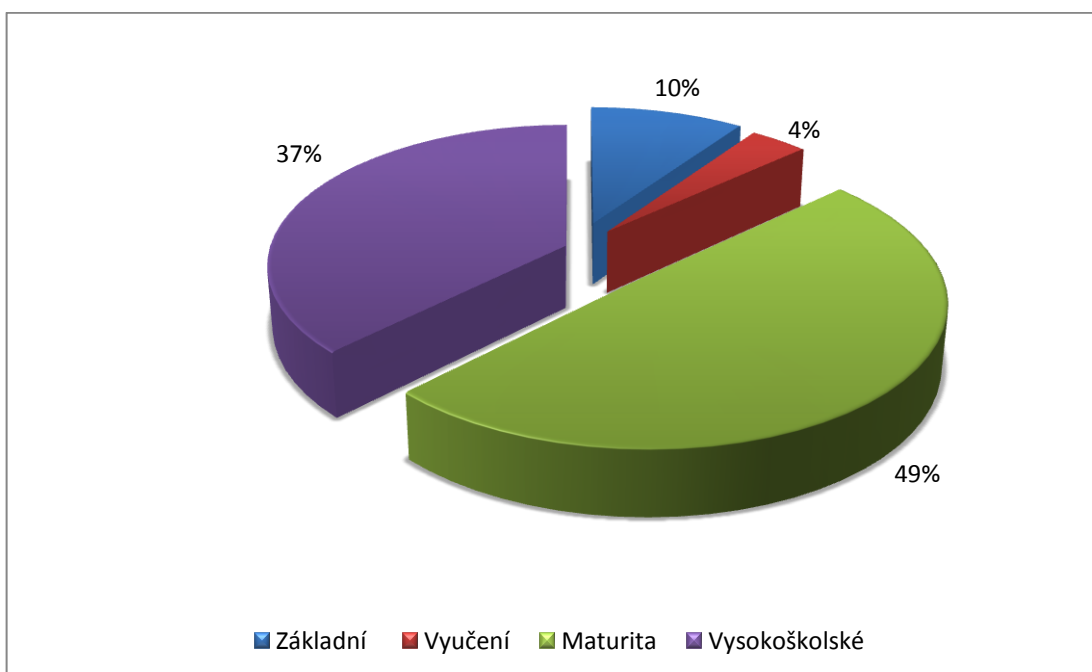
Ad 3/ Otázka reflektovala respondenty dle nejvyššího dosaženého vzdělání. Dotazníkového šetření se zúčastnili lidé, jejichž vzdělání patřilo do skupin od základního až po vysokoškolské.

	Ženy	Muži	Celkem
Základní	12	8	20
Vyučení	4	3	7
Maturita	68	41	109
Vysokoškolské	33	31	64

Tabulka č. 11: Vzdělání respondentů dle pohlaví



Graf č. 4: Procentuální složení žen dle vzdělání



Graf č. 5: Procentuální složení mužů dle vzdělání

Ad 4.1/ Položená otázka zjišťovala, zda respondenti znají procentuální míru gramotnosti ve Vietnamu.

Odovědi respondentů dle pohlaví shrnuje následující tabulka:

	Ženy	Muži
Většina lidí je negramotná	5	8
54 % lidí je gramotných	54	28
94 % lidí je gramotných	42	19
Nevím	16	28

Tabulka č. 12: Informovanost respondentů o míře gramotnosti ve Vietnamu

U otázky zjistíme, zda je mezi odpověďmi mužů a žen statisticky významný rozdíl.

Pro zjištění statisticky významného rozdílu si formulujeme dílčí nulovou ( $H_0$ ) a alternativní hypotézu ( $H_A$ ):

$H_0$  = Mezi znalostí míry gramotnosti ve Vietnamu a pohlavím respondentů neexistuje souvislost.

$H_A$  = Mezi znalostí míry gramotnosti ve Vietnamu a pohlavím respondentů existuje souvislost.

Statistické hypotézy ověříme pomocí testu nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku.

Test významnosti uskutečníme na hladině významnosti  $\alpha = 0,05$ .

	Většina je negramotná	54 % negramotných	94 % negramotných	Nevím	$\Sigma$
Ženy	5 (7,61)	54 (47,97)	42 (35,69)	16 (25,74)	117
Muži	8 (5,40)	28 (34,03)	19 (25,32)	28 (18,26)	83
$\Sigma$	13	82	61	44	200

Kontingenční tabulka č. 1

Kontingenční tabulka číslo 1 udává P (pozorovaná četnost) převzaté z tabulky číslo 12. Čísla v závorce udávají O (očekávaná četnost), kterou jsme vypočetali jako:



Dále si stanovíme testové kritérium  $\chi^2$  podle vzorce<sup>168</sup>:

$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

$$\chi^2 = 0,895 + 1,252 + 0,758 + 1,068 + 1,116 + 1,578 + 3,686 + 5,195$$

$$\chi^2 = 15,548$$

Následně si vypočítáme počet stupňů volnosti  $f$ <sup>169</sup>:

$r$  představuje počet řádků a  $s$  počet sloupců kontingenční tabulky.

Pro stupeň volnosti  $f=3$  si dle tabulek kritických hodnot testového kritéria chí-kvadrát, které jsou součástí přílohy č. 3, stanovíme kritickou hodnotu:

Jelikož vypočítaná hodnota  $\chi^2$  je větší než zjištěná hodnota musíme přijmout alternativní hypotézu a odmítnout nulovou hypotézu. Mezi znalostí míry gramotnosti ve Vietnamu a pohlavím respondentů je statisticky významný rozdíl.

Alternativní hypotézu potvrzuje fakt, že správnou odpověď na zadanou otázku zvolilo celkem 36 % žen a 23 % mužů. Musíme však také konstatovat, že otázku správně zodpovědělo pouze 31 % veškerých dotázaných. Zbylí dotázaní ve složení 64 % žen a 77 % mužů odpověď na zadanou otázku neznali či zvolili odpověď chybnou. Tento fakt poukazuje na nízkou míru informovanosti respondentů v oblasti míry gramotnosti ve Vietnamu.

**Výsledky zkoumání potvrzují věcnou hypotézu č. 1, která stanovuje, že muži mají nižší povědomí o kulturních specifikách Vietnamců než ženy.**

---

<sup>168</sup> CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu: Základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007, s. 69-150.

<sup>169</sup> CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu: Základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007, s. 69-150.

Ad 4.2/ Na stejnou otázku se podívejme z pohledu správně zvolené odpovědi a nejvyššího dosaženého vzdělání respondentů.

	Základní	Vyučení	Maturita	Vysokoškolské
Většina lidí je negramotná	4	1	6	2
54 % lidí je gramotných	4	3	49	26
94 % lidí je gramotných	0	1	34	26
Nevím	12	2	20	10

Tabulka č. 13: Informovanost respondentů o míře gramotnosti ve Vietnamu dle vzdělání

Stanovení nulové a alternativní hypotézy:

$H_0$  = Mezi znalostí míry gramotnosti ve Vietnamu a dosaženým vzděláním není statisticky významný rozdíl.

$H_A$  = Mezi znalostí míry gramotnosti ve Vietnamu a dosaženým vzděláním je statisticky významný rozdíl.

Statistické hypotézy budeme opět ověřovat za pomoci testu nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku na hladině významnosti  $\alpha = 0,05$ .

	Většina je negramotná	54 % negramotných	94 % negramotných	Nevím	$\Sigma$
Základní	4 (1,3)	4 (8,2)	0 (6,1)	12 (4,4)	20
Vyučení	1 (0,46)	3 (2,87)	1 (2,14)	2 (1,54)	7
Maturita	6 (7,09)	49 (44,69)	34 (33,25)	20 (23,98)	109
Vysokoškolské	2 (4,16)	26 (26,24)	26 (19,52)	10 (14,08)	64
$\Sigma$	13	82	61	44	200

Kontingenční tabulka č. 2

Stanovení testového kritéria  $\chi^2$ :

$$\chi^2 = 5,608 + 0,634 + 0,168 + 1,122 + 2,151 + 0,006 + 0,416 + 0,002 + 6,100 + 0,607 + 0,017 + 2,151 + 13,127 + 13,74 + 0,661 + 1,182$$

$$\chi^2 = 47,692$$

Počet stupňů volnosti:

Stanovení kritické hodnoty:

Přijetí hypotézy dle porovnání kritických hodnot:

Na základě porovnání kritických hodnot musíme odmítnout nulovou hypotézu a přijmout alternativní hypotézu.

Mezi znalostí míry gramotnosti ve Vietnamu a dosaženým vzděláním je statisticky významný rozdíl.

Správnou odpověď volilo 41 % vysokoškoláků, 31 % středoškoláků, 14 % vyučených a žádný respondent se základním vzděláním.

**Díky těmto výsledkům potvrzujeme věcnou hypotézu č. 2, která zní: Lidé, jejichž nejvyšší dosažené vzdělání je vysokoškolské, mají větší povědomí o kulturních specifikách Vietnamců, než lidé s nižším vzděláním.**

Ad 5.1/ Následující otázka reflektuje informovanost respondentů o postavení žen ve Vietnamu.

	Ženy	Muži
Ženy jsou cennější než muži	4	6
<b>Ženy jsou v submisivní roli</b>	<b>90</b>	<b>43</b>
Nevím	23	34

Tabulka č. 14: Informovanost respondentů o postavení žen ve Vietnamu dle pohlaví

Zadanou otázku podrobíme zkoumání, zda mezi odpověďmi mužů a žen je statisticky významný rozdíl. Pro zjištění rozdílu si stanovíme  $H_0$  a  $H_A$ .

$H_0$  = Mezi znalostí o postavení žen ve Vietnamu a pohlavím respondentů není souvislost.

$H_A$  = Mezi znalostí o postavení žen ve Vietnamu a pohlavím respondentů je souvislost.

Zvolené statistické hypotézy ověříme pomocí testu nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku na hladině významnosti  $\alpha = 0,05$ .

	Ženy jsou cennější	Ženy jsou submisivní	Nevím	$\Sigma$
Ženy	4 (5,85)	90 (77,81)	23 (33,35)	117
Muži	6 (4,15)	43 (55,20)	34 (23,66)	83
$\Sigma$	10	133	57	200

Kontingenční tabulka č. 3

Stanovení testového kritéria:

$$\chi^2 = 0,585 + 0,825 + 1,910 + 2,696 + 3,212 + 4,519$$

$$\chi^2 = 13,747$$

Stanovení počtu stupňů volnosti:

Stanovení kritické hodnoty:

Přijetí hypotézy:

Na základě výše uvedeného vztahu odmítáme  $H_0$  a přijímáme  $H_A$ , tedy mezi znalostí o postavení žen ve Vietnamu a pohlavím respondentů je souvislost.

Správně odpovědělo celkem 77 % žen a 52 % mužů.

**Na základě dokázaných závěrů přijímáme věcnou hypotézu č. 1, tedy že muži mají nižší povědomí o kulturních specifikách Vietnamců než ženy.**

Ad 5.2/ Na stejnou problematiku se podívejme z pohledu vzdělání respondentů.

	Základní	Vyučení	Maturita	Vysokoškolské
Ženy jsou cennější než muži	1	0	4	5
<b>Ženy jsou v submisivní roli</b>	<b>12</b>	<b>5</b>	<b>75</b>	<b>41</b>
Nevím	7	2	30	18

Tabulka č. 15: Informovanost respondentů o postavení žen ve Vietnamu dle vzdělání

Otázku opět podrobíme testu nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku, abychom ověřili souvislost mezi  $H_0$  a  $H_A$ .

$H_0$  = Mezi znalostí o postavení žen ve Vietnamu a dosaženým vzděláním respondentů není souvislost.

$H_A$  = Mezi znalostí o postavení žen ve Vietnamu a dosaženým vzděláním respondentů je souvislost.

Test významnosti provedeme na hladině významnosti  $\alpha = 0,05$ .

	Ženy jsou cennější	Ženy jsou submisivní	Nevím	$\Sigma$
Základní	1 (1,00)	12 (13,3)	7 (5,70)	20
Vyučení	0 (0,35)	5 (4,66)	2 (2,00)	7
Maturita	4 (5,45)	75 (72,49)	30 (30,07)	109
Vysokoškolské	5 (3,20)	41 (42,56)	18 (18,24)	64
$\Sigma$	10	133	57	200

Kontingenční tabulka č. 4

Stanovení testového kritéria:

$$\chi^2 = 0+0,350+0,386+1,013+0,127+0,025+0,087+0,057+0,296+0+0+0,003$$

$$\chi^2 = 2,344$$

Stanovení počtu stupňů volnosti:

Stanovení kritické hodnoty:

Přijetí hypotézy:

Na základě vztahu obou kritických hodnot musíme přijmout  $H_0$  a odmítnout  $H_A$ , tedy mezi znalostí o postavení žen ve Vietnamu a dosaženým vzděláním respondentů není statisticky významný rozdíl.

Správně odpovědělo celkem 64 % vysokoškoláků, 69 % maturantů, 71 % vyučených a 61 % respondentů se základním vzděláním.

**Na základě výsledků výzkumu odmítáme věcnou hypotézu č. 2, tedy že lidé, jejichž nejvyšší dosažené vzdělání je vysokoškolské, mají větší povědomí o kulturních specifikách Vietnamců, než lidé s nižším vzděláním.**

Ad 6.1/ Otázka se zaměřuje na zjištění znalosti respondentů, týká se politického zřízení Vietnamu.

	Ženy	Muži
Demokracie	21	21
<b>Komunismus</b>	<b>72</b>	<b>46</b>
Nevím	24	16

Tabulka č. 16: Informovanost respondentů o politickém zřízení Vietnamu dle pohlaví

Stanovení nulové a alternativní hypotézy:

$H_0$  = Mezi znalostí politického zřízení ve Vietnamu a pohlavím respondentů není statisticky významný rozdíl.

$H_A$  = Mezi znalostí politického zřízení ve Vietnamu a pohlavím respondentů je statisticky významný rozdíl.

Pro testování statistických hypotéz opět použijeme testu nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku, test provedeme na hladině významnosti  $\alpha = 0,05$ .

	Demokracie	Komunismus	Nevím	$\Sigma$
Ženy	21 (24,57)	72 (69,03)	24 (23,4)	117
Muži	21 (17,43)	46 (48,97)	16 (16,6)	83
$\Sigma$	42	118	40	200

Kontingenční tabulka č. 5

Stanovení testového kritéria:

$$\chi^2 = 0,519 + 0,731 + 0,128 + 0,180 + 0,015 + 0,022$$

$$\chi^2 = 1,595$$

Stanovení počtu stupňů volnosti:

Stanovení kritické hodnoty:

Přijetí hypotézy:

Na základě porovnání kritických hodnot musím přijmout  $H_0$  a odmítnout  $H_A$ , tedy mezi znalostí politického zřízení ve Vietnamu a pohlavím respondentů není statisticky významný rozdíl.

Celkové povědomí respondentů v této otázce je na dobré úrovni, správně odpovědělo celkem 59 % veškerých dotázaných. Mezi správně odpovídajícími respondenty bylo celkem 62 % žen a 55 % mužů.

**Na základě testování dílčích hypotéz odmítáme věcnou hypotézu č. 1, tedy že muži mají nižší povědomí o kulturních specifikách Vietnamců než ženy.**

Ad 6.2/ Pokud se na stejnou problematiku podíváme z pohledu vzdělání respondentů, zjistíme výsledky, které shrnuje následující tabulka.

	Základní	Vyučení	Maturita	Vysokoškolské
Demokracie	5	1	26	10
<b>Komunismus</b>	<b>9</b>	<b>4</b>	<b>62</b>	<b>43</b>
Nevím	6	2	21	11

Tabulka č. 17: Informovanost respondentů o politickém zřízení Vietnamu dle vzdělání

Stanovení nulové a alternativní hypotézy:

$H_0$  = Mezi znalostí politického zřízení ve Vietnamu a vzděláním respondentů není statisticky významný rozdíl.

$H_A$  = Mezi znalostí politického zřízení ve Vietnamu a vzděláním respondentů je statisticky významný rozdíl.

Pro testování zvolených statistických hypotéz použijeme testu nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku, test provedeme na hladině významnosti  $\alpha = 0,05$ .



	Demokracie	Komunismus	Nevím	$\Sigma$
Základní	5 (4,2)	9 (11,8)	6 (4,00)	20
Vyučení	1 (1,47)	4 (4,13)	2 (1,40)	7
Maturita	26 (22,89)	62 (64,31)	21 (21,8)	109
Vysokoškolské	10 (13,44)	43 (37,76)	11 (12,8)	64
$\Sigma$	42	118	40	200

Kontingenční tabulka č. 6

Stanovení testového kritéria:

$$\chi^2 = 0,152 + 0,150 + 0,423 + 0,880 + 0,664 + 0,004 + 0,083 + 0,727 + 1,00 + 0,257 +$$

$$+ 0,029 + 0,253$$

$$\chi^2 = 4,622$$

Stanovení počtu stupňů volnosti:

Stanovení kritické hodnoty:

Přijetí hypotézy:

Na základě výsledků testu nezávislosti chí-kvadrát musíme přijmout  $H_0$  a odmítnout  $H_A$ . Mezi znalostí politického zřízení ve Vietnamu a vzděláním respondentů není statisticky významný rozdíl.

Správně odpovědělo celkem 67 % vysokoškoláků, 57 % maturantů, 57 % vyučených a 45 % dotázaných se základním vzděláním.

**Díky výsledkům výzkumu odmítáme věcnou hypotézu č. 2, tedy že lidé, jejichž nejvyšší dosažené vzdělání je vysokoškolské, mají větší povědomí o kulturních specifikách Vietnamců, než lidé s nižším vzděláním.**

Ad 7.1/ Otázka hodnotí, do jaké míry jsou respondenti seznámeni s odlišností barvy, která se ve Vietnamu pojí se svatebním obřadem.

	Ženy	Muži
Bílá	8	13
Černá	13	20
Červená	48	31
Nevím	48	19

Tabulka č. 18: Informovanost respondentů o svatební barvě ve Vietnamu dle pohlaví

Stanovení nulové a alternativní hypotézy:

$H_0$  = Mezi znalostí svatební barvy ve Vietnamu a pohlavím respondentů není statisticky významný rozdíl.

$H_A$  = Mezi znalostí svatební barvy ve Vietnamu a pohlavím respondentů je statisticky významný rozdíl.

Pro testování zvolených statistických hypotéz použijeme testu nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku, test provedeme na hladině významnosti  $\alpha = 0,05$ .

	Bílá	Černá	Červená	Nevím	$\Sigma$
Ženy	8 (12,29)	13 (19,31)	48 (46,22)	48 (39,20)	117
Muži	13 (8,72)	20 (13,70)	31 (32,79)	19 (27,81)	83
$\Sigma$	21	33	79	67	200

Kontingenční tabulka č. 7

Stanovení testového kritéria:

$$\chi^2 = 1,497 + 2,101 + 0,673 + 2,897 + 0,069 + 0,098 + 1,976 + 2,791$$

$$\chi^2 = 12,095$$

Stanovení počtu stupňů volnosti:

Stanovení kritické hodnoty:

Přijetí hypotézy:

Na základě vztahu vypočítané a stanové kritické hodnoty musím odmítnout  $H_0$  a přijmout  $H_A$ , tedy můžeme konstatovat, že mezi znalostí svatební barvy ve Vietnamu a vzděláním respondentů je statisticky významný rozdíl.

Celkové správné povědomí o tom, jaká barva je ve Vietnamu považována za svatební má celkem 40 % respondentů. 34 % respondentů jako odpověď na danou otázku zvolilo „nevím“. Zbýlých 26 % respondentů zvolilo jinou chybnou odpověď.

Správně odpovědělo celkem 41 % dotázaných žen a 37 % mužů.

**Za daných výsledků výzkumu potvrzujeme věcnou hypotézu č. 1, tedy že muži mají nižší povědomí o kulturních specifikách Vietnamců než ženy.**

Ad 7.2/ Nyní se zaměříme na stejnou problematiku z hlediska vzdělání respondentů.

	Základní	Vyučení	Maturita	Vysokoškolské
Bílá	6	1	11	3
Černá	3	0	19	11
Červená	4	2	34	39
Nevím	7	4	45	11

Tabulka č. 19: Informovanost respondentů o svatební barvě ve Vietnamu dle vzdělání

Stanovení nulové a alternativní hypotézy:

$H_0$  = Mezi znalostí svatební barvy ve Vietnamu a vzděláním respondentů není statisticky významný rozdíl.

$H_A$  = Mezi znalostí svatební barvy ve Vietnamu a vzděláním respondentů je statisticky významný rozdíl.

Pro testování zvolených statistických hypotéz použijeme testu nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku, test provedeme na hladině významnosti  $\alpha = 0,05$ .

	Bílá	Černá	Červená	Nevím	$\Sigma$
Základní	6 (2,10)	3 (3,30)	4 (7,90)	7 (6,70)	20
Vyučení	1 (0,74)	0 (1,16)	2 (2,77)	4 (2,35)	7
Maturita	11 (11,45)	19 (17,99)	34 (43,06)	45 (36,52)	109
Vysokoškolské	3 (6,72)	11 (10,56)	39 (25,28)	11 (21,44)	64
$\Sigma$	21	33	79	67	200

Kontingenční tabulka č. 8

Stanovení testového kritéria:

$$\chi^2 = 7,243 + 0,091 + 0,018 + 2,059 + 0,027 + 1,160 + 0,057 + 0,018 + 1,925 + 0,214 + 1,906 + 7,446 + 0,013 + 1,159 + 1,969 + 5,084$$

$$\chi^2 = 30,569$$

Stanovení počtu stupňů volnosti:

Stanovení kritické hodnoty:

Přijetí hypotézy:

Dle výsledků porovnání kritických hodnot, musíme přijmout  $H_A$  a odmítnout  $H_0$ , tedy mezi znalostí svatební barvy ve Vietnamu a vzděláním respondentů je statisticky významný rozdíl.

Správnou odpověď na položenou otázku zvolilo celkem 61 % vysokoškoláků, 31 % maturantů, 29 % vyučených a 20 % dotázaných se základním vzděláním.

**Díky předloženým výsledkům výzkumu potvrzujeme věcnou hypotézu č. 2, tedy že lidé, jejichž nejvyšší dosažené vzdělání je vysokoškolské, mají větší povědomí o kulturních specifikách Vietnamců než lidé s nižším vzděláním.**

Ad 8.1/ Položená otázka zjišťovala, zda jsou respondenti seznámeni s odlišností významu úsměvu ve vietnamské kultuře.

	Ženy	Muži
Stejný význam - radost	29	34
Rozpaky	56	33
Nuda	1	3
Nevím	31	13

Tabulka č. 20: Informovanost o významu úsměvu dle pohlaví

Stanovení nulové a alternativní hypotézy:

$H_0$  = Mezi znalostí významu úsměvu ve Vietnamu a pohlavím respondentů není statisticky významný rozdíl.

$H_A$  = Mezi znalostí významu úsměvu ve Vietnamu a pohlavím respondentů je statisticky významný rozdíl.

Pro testování zvolených statistických hypotéz použijeme testu nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku, test provedeme na hladině významnosti  $\alpha = 0,05$ .

	Radost	Rozpaky	Nuda	Nevím	$\Sigma$
Ženy	29 (36,86)	56 (52,07)	1 (2,34)	31 (25,74)	117
Muži	34 (26,56)	33 (36,94)	3 (1,66)	13 (18,26)	83
$\Sigma$	63	89	4	44	200

Kontingenční tabulka č. 9

Stanovení testového kritéria:

$$\chi^2 = 1,676 + 2,084 + 0,297 + 0,420 + 0,767 + 1,081 + 1,075 + 1,515$$

$$\chi^2 = 8,915$$

Stanovení počtu stupňů volnosti:

Stanovení kritické hodnoty:

Přijetí hypotézy:

Dle výsledků porovnání kritických hodnot odmítáme  $H_0$  a přijímáme  $H_A$ . Mezi znalostí významu úsměvu ve Vietnamu a pohlavím respondentů je statisticky významný rozdíl.

Celkem odpovědělo správně 48 % žen a 40 % mužů.

**Na základě výsledků výzkumu potvrzujeme věcnou hypotézu č. 1, tedy že, muži mají nižší povědomí o kulturních odlišnostech Vietnamců než ženy.**

Ad 8.2/ Význam úsměvu ve vietnamské kultuře budeme ověřovat i u respondentů dle vzdělání.

	Základní	Vyučení	Maturita	Vysokoškolské
Stejný význam - radost	11	4	44	4
<b>Rozpaky</b>	<b>3</b>	<b>1</b>	<b>38</b>	<b>47</b>
Nuda	1	0	3	0
Nevím	5	2	24	13

Tabulka č. 21: Informovanost o významu úsměvu dle vzdělání

Stanovení nulové a alternativní hypotézy:

$H_0$  = Mezi znalostí významu úsměvu ve Vietnamu a vzděláním respondentů není statisticky významný rozdíl.

$H_A$  = Mezi znalostí významu úsměvu ve Vietnamu a vzděláním respondentů je statisticky významný rozdíl.

Pro testování zvolených statistických hypotéz použijeme testu nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku, test provedeme na hladině významnosti  $\alpha = 0,05$ .

	Radost	Rozpaky	Nuda	Nevím	$\Sigma$
Základní	11 (6,30)	3 (8,90)	1 (0,40)	5 (4,40)	20
Vyučení	4 (2,21)	1 (3,12)	0 (0,14)	2 (1,54)	7
Maturita	44 (34,34)	38 (48,51)	3 (2,18)	24 (23,98)	109
Vysokoškolské	4 (20,16)	47 (28,48)	0 (1,28)	13 (14,08)	64
$\Sigma$	63	89	4	44	200

Kontingenční tabulka č. 10

Stanovení testového kritéria:

$$\chi^2 = 3,506 + 1,450 + 2,717 + 12,954 + 3,911 + 1,441 + 2,277 + 12,040 + 0,900 + 0,140 +$$

$$+ 0,308 + 1,280 + 0,082 + 0,708 + 0 + 0,083$$

$$\chi^2 = 43,797$$

Stanovení počtu stupňů volnosti:

Stanovení kritické hodnoty:

Přijetí hypotézy:

Na základě výše uvedeného poměru kritických hodnot musíme odmítnout  $H_0$  a přijmout  $H_A$ . Mezi znalostí významu úsměvu ve Vietnamu a vzděláním respondentů je statisticky významný rozdíl.

Na otázku odpovědělo správně 73 % vysokoškoláků, 35 % maturantů, 14 % vyučených a 15 % dotázaných se základním vzděláním.

**Na základě výsledků výzkumu potvrzujeme věcnou hypotézu č. 2, tedy že lidé, jejichž nejvyšší dosažené vzdělání je vysokoškolské, mají větší povědomí o kulturních specifikách Vietnamců než lidé s nižším vzděláním.**

Ad 9.1/ Otázka zjišťovala informovanost v oblasti vhodnosti používání kapesníků na veřejnosti ve Vietnamu.

	Ženy	Muži
Ano	6	8
Ne	77	26
Nevím	34	49

Tabulka č. 22: Informovanost o vhodnosti používání kapesníku na veřejnosti dle pohlaví

Stanovení nulové a alternativní hypotézy:

$H^0$  = Mezi znalostí vhodnosti užívání kapesníku na veřejnosti ve Vietnamu a pohlavím respondentů není statisticky významný rozdíl.

$H^A$  = Mezi znalostí vhodnosti užívání kapesníku na veřejnosti ve Vietnamu a pohlavím respondentů je statisticky významný rozdíl.

Pro testování zvolených statistických hypotéz použijeme testu nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku, test provedeme na hladině významnosti  $\alpha = 0,05$ .

	Ano	Ne	Nevím	$\Sigma$
Ženy	6 (8,19)	77 (60,26)	34 (48,56)	117
Muži	8 (5,81)	26 (42,75)	49 (34,45)	83
$\Sigma$	14	103	83	200

Kontingenční tabulka č. 11

Stanovení testového kritéria:

$$\chi^2 = 0,586 + 0,825 + 4,650 + 6,563 + 4,366 + 6,145$$

$$\chi^2 = 23,135$$

Stanovení počtu stupňů volnosti:



Stanovení kritické hodnoty:

Přijetí hypotézy:

Na základě srovnání kritických hodnot musíme odmítnout  $H_0$  a přijmout  $H_A$ . Mezi znalostí vhodnosti užívání kapesníku na veřejnosti ve Vietnamu a pohlavím respondentů je statisticky významný rozdíl.

Na zadanou otázku správně odpovědělo 52 % dotázaných, z toho ženy tvořily 66 % a muži 31 % ze všech respondentů.

**Na základě výsledků výzkumu přijímáme věcnou hypotézu č. 1, tedy že muži mají nižší povědomí o kulturních specifikách Vietnamců než ženy.**

Ad 9.2/ Na danou otázku se podívejme z pohledu nejvyššího dosaženého vzdělání respondentů.

	Základní	Vyučení	Maturita	Vysokoškolské
Ano	3	0	5	6
Ne	9	2	41	51
Nevím	8	5	63	7

Tabulka č. 23: Informovanost o vhodnosti používání kapesníku na veřejnosti dle vzdělání

Stanovení nulové a alternativní hypotézy:

$H^0$  = Mezi znalostí vhodnosti užívání kapesníku na veřejnosti ve Vietnamu a vzděláním respondentů není statisticky významný rozdíl.

$H^A$  = Mezi znalostí vhodnosti užívání kapesníku na veřejnosti ve Vietnamu a vzděláním respondentů je statisticky významný rozdíl.

Pro testování zvolených statistických hypotéz použijeme testu nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku, test provedeme na hladině významnosti  $\alpha = 0,05$ .

	Ano	Ne	Nevím	$\Sigma$
Základní	3 (1,40)	9 (10,3)	8 (8,30)	20
Vyučení	0 (0,49)	2 (3,61)	5 (2,91)	7
Maturita	5 (7,63)	41 (56,14)	63 (45,24)	109
Vysokoškolské	6 (4,48)	51 (32,96)	7 (26,56)	64
$\Sigma$	14	103	83	200

Kontingenční tabulka č. 12

Stanovení testového kritéria:

$$\chi^2 = 1,829 + 0,490 + 0,907 + 0,516 + 0,164 + 0,718 + 4,083 + 9,874 + 0,011 + 1,501 + 6,972 + 14,405$$

$$\chi^2 = 41,47$$

Stanovení počtu stupňů volnosti:

Stanovení kritické hodnoty:

Přijetí hypotézy:

Na základě porovnání kritických hodnot musíme odmítnout  $H_0$  a přijmout  $H_A$ . Mezi znalostí vhodnosti užívání kapesníku na veřejnosti ve Vietnamu a vzděláním respondentů je statisticky významný rozdíl.

Správnou odpověď na danou otázku zvolilo celkem 80 % vysokoškoláků, 38 % maturantů, 29 % vyučených a 45 % dotázaných se základním vzděláním.

**Na základě výše uvedeného přijímáme věcnou hypotézu č. 2, tedy že lidé, jejichž nejvyšší dosažené vzdělání je vysokoškolské, mají větší povědomí o kulturních specifikách Vietnamského etnika než lidé s nižším vzděláním.**

Ad 10/ Otázka zjišťovala, které z pohlaví je ochotnější dozvědět se více informací o Vietnamcích a jejich odlišnostech v oblasti kulturní, sociální a jiné.

	Ženy	Muži
Ano	83	42
Ne	34	41

Tabulka č. 30: Respondenti dle pohlaví a ochoty dozvědět se více informací o Vietnamcích

Stanovení nulové a alternativní hypotézy:

$H^0$  = Mezi ochotou dozvědět se více informací o Vietnamcích a pohlavím respondentů není statisticky významný rozdíl.

$H^A$  = Mezi ochotou dozvědět se více informací o Vietnamcích a pohlavím respondentů je statisticky významný rozdíl.

Pro testování zvolených hypotéz použijeme testu nezávislosti chí-kvadrát pro čtyřpolní tabulku, test provedeme na hladině významnosti  $\alpha = 0,05$ .

	Ano	Ne	$\Sigma$
Ženy	83	34	117
Muži	42	41	83
$\Sigma$	125	75	200

Čtyřpolní tabulka č. 1

Stanovení testového kritéria:

---



---

Stanovení kritické hodnoty:

Přijetí hypotézy:

Na základě výše uvedeného musíme odmítnout  $H_0$  a přijmout  $H_A$ , tedy mezi ochotou dozvědět se více informací o Vietnamcích a pohlaví respondentů je statisticky významný rozdíl.

Na základě zodpovězení této otázky respondenty musíme konstatovat, že 71 % žen a 51 % mužů by se rádo dozvědělo o Vietnamcích více informací.

**Potvrzujeme hypotézu č. 3, tedy že ženy jsou ochotnější dozvědět se více informací o vietnamském etniku než muži.**

## 5.3 VYVOZENÍ ZÁVĚRU VÝZKUMU

### Závěr hypotézy č. 1

Hypotéza č. 1 zněla: Muži mají nižší povědomí o kulturních specifikách Vietnamců než ženy. Následující tabulka udává procentuální hodnoty správně zodpovězených otázek v rozdělení na muže a ženy.

	Ženy		Muži	
	Správně	Chybně	Správně	Chybně
Otázka č. 4	36 %	64 %	23 %	77 %
Otázka č. 5	77 %	23 %	52 %	48 %
Otázka č. 6	62 %	38 %	55 %	45 %
Otázka č. 7	41 %	59 %	37 %	63 %
Otázka č. 8	48 %	52 %	40 %	60 %
Otázka č. 9	66 %	34 %	31 %	69 %

Tabulka č. 24: Procentuální přehled odpovědí mužů a žen

Z tabulky přehledu vidíme, že ženy měly více procentuálních správných odpovědí než muži.

Následující tabulka uvádí přehled četností potvrzené či vyvrácené hypotézy č.1.

	Hypotéza č. 1
Otázka č. 4	potvrzeno
Otázka č. 5	potvrzeno
Otázka č. 6	vyvráceno
Otázka č. 7	potvrzeno
Otázka č. 8	potvrzeno
Otázka č. 9	potvrzeno

Tabulka č. 25: Stav hypotézy u jednotlivých otázek

Hypotéza č. 1 byla potvrzena v 5 případech ze 6, z toho tedy vyplývá, že hypotézu č. 1 potvrzujeme, tedy muži mají nižší povědomí o kulturních specifikách Vietnamců než ženy.

### Závěr hypotézy č. 2.

Hypotéza č. 2 zněla: Lidé, jejichž nejvyšší dosažené vzdělání je vysokoškolské, mají větší povědomí o kulturních specifikách Vietnamců než lidé s nižším vzděláním.

Následující tabulka udává procentuální hodnoty správně zodpovězených otázek v rozdělení dle vzdělání.

	Základní	Vyučení	Maturita	Vysokoškolské
Otázka č. 4	0 %	14 %	31 %	41 %
Otázka č. 5	61 %	71 %	69 %	64 %
Otázka č. 6	45 %	57 %	57 %	67 %
Otázka č. 7	20 %	29 %	31 %	61 %
Otázka č. 8	15 %	14 %	35 %	73 %
Otázka č. 9	45 %	29 %	38 %	80 %

Tabulka č. 26: Procentuální přehled správných odpovědí dle vzdělání respondentů

Z tabulky procentuálního přehledu odpovědí je zřejmé, že vysokoškoláci mají převahu v počtu správných odpovědí u 83 % otázek.

Následující tabulka shrnuje přehled potvrzených či vyvrácených hypotéz u jednotlivých položených otázek.

	Hypotéza č. 2
Otázka č. 4	potvrzeno
Otázka č. 5	vyvráceno
Otázka č. 6	vyvráceno
Otázka č. 7	potvrzeno
Otázka č. 8	potvrzeno
Otázka č. 9	potvrzeno

Tabulka č. 27: Stav hypotéz u jednotlivých otázek

Z uvedeného vyplývá, že hypotéza byla vyvrácena pouze u 2 otázek z 6.

Hypotézu č. 2 tedy potvrzujeme, že lidé, jejichž nejvyšší dosažené vzdělání je vysokoškolské, mají větší povědomí o kulturních specifikách Vietnamců než lidé s nižším vzděláním.

### **Závěr hypotézy č. 3.**

Hypotéza č. 3 zněla: Ženy jsou ochotnější dozvědět se více informací o vietnamském etniku než muži.

Dle rozboru otázky č. 10 musíme konstatovat přijetí hypotézy č. 3.

Všechny hypotézy, které jsme si na začátku výzkumu stanovili, jsme v jeho rámci potvrdili.

	Správně	Chybně
Otázka č. 4	61	139
Otázka č. 5	133	67
Otázka č. 6	118	82
Otázka č. 7	79	121
Otázka č. 8	89	111
Otázka č. 9	103	97
$\Sigma$	583	617

Tabulka č. 28: Celkový přehled správně a špatně zodpovězených odpovědí

Pokud se však pokusíme o zobecnění předložených výsledků a chceme odpovědět na základní otázku, která zněla, zda obyvatelé Kolínska mají povědomí o kulturních specifikách Vietnamců, musíme na základě výše uvedené tabulky konstatovat, že informovanost v této

oblasti má pouze 49 % respondentů. Pokud vezmeme v úvahu teorii Průchy, kterou jsme uvedli v kapitole 5, je diskutabilní jak dalece mohou být Češi tolerantní vůči Vietnamcům.

K jiným výsledkům ovšem došel výzkum společnosti CzechTourism, který prezentoval své výsledky na webových stránkách Literárních novin. Výzkum potvrzuje, že Češi jsou tolerantní vůči etnickým menšinám. Článek také shrnuje následující důležité informace: „Vietnamská komunita je často charakterizována jako velmi uzavřená, samostatná a izolovaná komunita bez výrazné potřeby integrovat se do života české populace, která stojí na významné vnitřní provázanosti. Češi jejich služeb rádi a hojně využívají, ale obecně jim vadí kriminalita vietnamské komunity. Především se jedná o daňové úniky, padělání značek a pašování. Novým fenoménem je v současnosti problém obchodování s drogami.“<sup>170</sup>

Výše zmíněný článek uvádí důležité informace týkající se uzavřenosti vietnamského etnika. Vietnamci nejen že jsou uzavřenou skupinou, ale jsou také velice soudržní. Tato soudržnost je zřejmě dána jejich kulturou. Otázkou zůstává, zda tuto situaci chtějí sami Vietnamci změnit, či zda jim vyhovuje a o otevírání se většinové společnosti nemají z jakéhokoli důvodu zájem. Problémem v této sféře bude jistě jazyková bariéra, nicméně již výše bylo uvedeno, že pro cizince existují speciální jazykové kurzy, které tuto bariéru mohou alespoň z části narušit. Velkým přínosem je jistě činnost již dříve zmíněného Klubu Hanoi, který přináší informace o Vietnamcích a nejen Vietnamcům. Klub Hanoi, ale také Česko-vietnamská společnost přináší aktivity určené celé společnosti, kde se jednotlivé skupiny mohou vzájemně více poznat a tím si i více porozumět. Faktem však je, že se těchto společenských akcí účastní spíše Vietnamci a zástupci většinové společnosti chybí. Možná je to typický rys české povahy. Češi se příliš o jiné národnostní menšiny nezajímají, pokud se jimi necítí přímo ohroženi. Mají tendenci zveličovat počet cizinců, přitom cizinci tvoří pouze 4 % z celkového počtu obyvatel a taktéž si myslí, že když se někdo rozhodl v jejich zemi přetrvat, měl by se co možná nejvíce přizpůsobit.

Zde vidíme důležitou úlohu multikulturality, která na poli české kultury bude mít jistě ještě hodně práce. Závěrem je důležité zmínit, že právě multikulturalita je o vzájemné spolupráci, tedy snaha nemůže být jen na Češích, ale měla by být i na straně Vietnamců. Teprve potom může dojít ke skutečné toleranci z obou stran.

---

<sup>170</sup> Češi jsou tolerantní k cizincům, jinověrcům i odlišné sexuální orientaci. In: Literární noviny[online]. 24.7.2011 [cit. 2012-03-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.literarky.cz/domov/politika/5079-ei-jsou-tolerantni-k-cizincm-jinovrcm-i-odline-sexualni-orientaci>>.

## ZÁVĚR

Kulturní specifika vietnamského etnika jsem si vybrala jako téma diplomové práce ze dvou důvodů. Prvním z nich byl můj subjektivní zájem o dané etnikum, především o jeho kulturu a s ní spojená specifika, jimiž se odlišují od nás, jakož od většinové společnosti. Druhým důvodem bylo prezentování uceleného systému informací, vycházejících z již zmíněného odlišného kulturního prostředí.

Diplomová práce navazovala na bakalářskou práci, jejímž ústředním tématem bylo zjištění a popis počátků migrace a objasnění současné situace Vietnamců v České republice. Diplomová práce na téma bakalářské práce plynule navázala a zaměřila se na objasnění základních kulturních specifik a odlišností Vietnamců od většinové společnosti.

Diplomová práce měla stanoveny tři cíle. Prvním z nich bylo prezentovat informace týkající se země původu Vietnamců, neboť právě tyto informace mohou napomoci k lepšímu pochopení vietnamského etnika. Druhým stanoveným cílem bylo popsat aspekty, jimiž se Vietnamci odlišují od české populace. Třetím a posledním cílem diplomové práce bylo zjistit informovanost obyvatel Kolínska o specifikách vietnamského etnika.

Všechny tři stanovené cíle se podařilo splnit a to v rámci praktické i teoretické části diplomové práce. Teoretická část se zaměřovala na první dva cíle, popisovala Vietnam, především takové oblasti kultury jako zemědělství, průmysl, vládu, mezinárodní organizace, ale také náboženství a víru. Dále prezentovala informace o vzdělávacím systému, vietnamských svátcích a shrnula odlišnosti v chování Vietnamců od české populace. V závěru teoretické části jsem shrnula důležitá data týkající se Vietnamců v České republice.

Praktická část, skládající se ze dvou celků, a to z předvýzkumu a výzkumu, byla realizována ve městě Kolín a přinesla odpověď na základní otázku, jaké povědomí mají obyvatelé Kolínska o specifikách vietnamského etnika. Cílem výzkumného šetření bylo potvrdit hypotézy, které jsem si stanovila na základě provedeného předvýzkumu. Jako prostředek zjištění dat jsem zvolila metodu dotazníkového šetření, kterého se zúčastnili respondenti různého věku a vzdělání. Všechny formulované hypotézy se ukázaly jako potvrzené. Dle průzkumu provedeného v mé bakalářské práci je majorita přesvědčena o své vysoké toleranci vůči vietnamskému etniku. Na základě tohoto zjištění jsem předpokládala lepší informovanost české společnosti o Vietnamcích. Na tomto místě bych chtěla vyzdvihnout úlohu multikulturní výchovy, ne jen jako prostředku pro sblížení kultur, ale také jako prostředku přenosu a předávání informací o kultuře a odlišnostech dané etnické skupiny. Uvědomuji si, že vietnamská komunita je prezentovaná jako dosti uzavřená a



v jistém smyslu tomu tak opravdu je, neboť je třeba vzít v potaz jejich značnou jazykovou bariéru. Jelikož ověření výzkumu probíhalo pouze v okrese Kolín, kde hustota osídlení vietnamského etnika není nijak vysoká, připouštím, že v oblastech, kde je vietnamské etnikum více zastoupeno, by povědomí mohlo být vyšší. Porovnání okresů s různou hustotou osídlení Vietnamci by bylo jistě vhodným pokračováním této práce.

V bakalářské práci jsem se potýkala s nedostatkem kvalitní literatury, která by se problematikou specifík vietnamského etnika zabývala. Věřila jsem, že se za dobu, která uplynula od psaní bakalářské práce, situace zlepšila. Musím však konstatovat, že ani v současné době se odborná literatura v této oblasti neobohatila. Proto jsem se při psaní diplomové práce potýkala s nedostatkem možností pro porovnání údajů obsažených v literatuře, proto jsem mnohokrát byla nucena čerpat pouze z jednoho zdroje.

Pro kvalitní soužití majoritní společnosti s vietnamským etnikem je nezbytné vzájemné objasnění a pochopení vzájemných kulturních specifík.

## SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ

Zkratka/Symbol	Vysvětlivka
CIA	Ústřední zpravodajská služba
UNFPA	Populační fond OSN
HDP	Hrubý domácí produkt
USD	Americký dolar
USA	Spojené státy americké
ASEAN	Sdružení států jihovýchodní Asie
ASEM	Dialog mezi Evropou a Asií
WTO	Světová obchodní organizace
UNESCO	Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu
$h$	Hloubka intervalu
$R$	Variační šíře
$H_0$	Nulová hypotéza
$H_A$	Alternativní hypotéza
$\alpha$	Hladina významnosti
$P$	Pozorovaná četnost
$O$	Očekávaná četnost
$\Sigma$	Suma
$\chi^2$	Testové kritérium
$f$	Počet stupňů volnosti
$r$	Počet řádků
$s$	Počet sloupců

# SOUPIS POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ

## POUŽITÁ LITERATURA

ATIYAH, J., et al. *Jihovýchodní Asie: Kambodža, Hongkong, Laos, Filipíny, Singapur, Thajsko, Vietnam*. Brno: JOTA, s.r.o., 2006. ISBN 80-7217-400-2.

ARNOLD, G. *Všechno o Zemi: místopisný průvodce světem*. Praha: Reader's Digest Výběr, 1998. ISBN 80-86196-01-1.

BITTNEROVÁ, D., MORAVCOVÁ, M. eds. *Etnické komunity v české společnosti*. Praha: ERMAT, 2006. ISBN 80-903086-7-8.

BROWNOVÁ, S., et al. *Svět v číslech 2009*. Praha, Litomyšl: Paseka, 2009. ISBN 978-80-7185-969-7.

DODD, J., LEWIS, M., EMMONS, R. *Vietnam*. Brno: JOTA, s.r.o., 2008. ISBN 978-80-7217-540-6.

DRBOHLAV, D. *Nelegální ekonomické aktivity migrantů: (Česko v evropském kontextu)*. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1552-3.

FERMINE, M. *Konfuciova moudrost*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-841-4.

HALÍK, T. *Prolínání světů: ze života světových náboženství*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2006. ISBN 80-7106-834-9.

HALÍK, T., DOSTATNÍ, T. *Smířená různost*. Praha: Portál, s.r.o., 2011. ISBN 978-80-7367-860-9.

HAVLÍČEK, T., et al. *Svět: státy, národy, světadíly*. Praha: Euromedia Group – Knižní klub, 2006. ISBN 80-242-1757-0.

CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu: Základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007, ISBN 978-80-247-1369-4.

CHRÁSKA, M. *Úvod do výzkumu v pedagogice: Základy kvantitativně orientovaného výzkumu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. ISBN 80-244-0765-5.

JANDOUREK, J. *Úvod do sociologie*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-749-3.

KOCOUREK, J., PECHOVÁ, E. et al. *S Vietnamskými dětmi na českých školách*. Jihočany: H & H, 2006. ISBN 80-7319-055-9.

KOUDELKA, V. *Vietnam: Země rýže a hor*. Třebíč: Akcent, 2003. ISBN 80-7268-269-5.

KROUPOVÁ, A. *Vzdělávání k toleranci v multikulturním prostředí střední Evropy*. Praha: EIS SVLP UK, 2006. ISBN 80-903623-1-1.

LEONTIYEVA, Y., et al. *Menšinová problematika v ČR: komunitní život a reprezentace kolektivních zájmů: (Slováci, Ukrajinci, Vietnamci a Romové)*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006. ISBN 80-7330-098-2.

MURPHY, F. R.: *Úvod do kulturní a sociální antropologie*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998. ISBN 80-85850-53-2.

NĚMEC, P., et al. *Západní Čína a Vietnam: Nové šance, nové výzvy*. Praha: Oeconomica, 2008. ISBN 978-80-245-1365-2.

PETRUŠKOVÁ, L. *Počátky migrace a současná situace Vietnamců v České republice*. Bakalářská práce. Vedoucí práce PhDr. Jitka Plischke, Ph.D. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010.

PICKA, J. *Vietnam: země pod obratníkem raka: příroda a lidé*. Olomouc: Poznání, 2007. ISBN 978-80-86606-65-1.

PHAM, T. L., *Bílej kuň, žlutý drak*. Praha: Knižní klub, 2009. ISBN 978-80-242-2525-8.

PRŮCHA, J. *Interkulturní psychologie*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-280-5.

PRŮCHA, J. *Multikulturní výchova: Teorie – praxe – výzkum*. Praha: ISV nakladatelství. ISBN 80-85866-72-2.

RÁKOCZYOVÁ, M., TRBOLA, R. *Lokální strategie integrace cizinců v ČR I*. Praha: VÚPSV, 2008. ISBN 978-80-7416-006-6.

RAY, N., YANAGIHARA, W. *Vietnam*. Praha: Svojk & Co., 2006. ISBN 80-7352-395-7.

STUDÍK, P., TEPLÍK, T. *Vietnam: země rozmachu – země příležitostí*. Praha: Longa Praha, 2006. ISBN 80-86391-20-5.

SULLIVAN, J. *Vietnam (Velký průvodce National Geographic)*. Brno: Computer Press, 2010. ISBN 978-80-251-2193-1.

ŠIŠKOVÁ, T., ed. *Menšiny a migranti v České republice*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-648-9.

ŠIŠKOVÁ, T., ed. *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-182-2.

## INTERNETOVÉ ZDROJE

*Asia-Pacific Economic Cooperation* [online]. 2009 [cit. 2010-02-19]. Dostupný z WWW: <[http://www.apec.org/apec/about\\_apec.html](http://www.apec.org/apec/about_apec.html)>.

*Bộ Ngoại Giao Việt Nam: Ministry of Foreign Affairs* [online]. 2007 [cit. 2010-02-15]. Dostupný z WWW: <[http://www.mofa.gov.vn/en/ctc\\_quocte/#enxPIKnO85A1](http://www.mofa.gov.vn/en/ctc_quocte/#enxPIKnO85A1)>.

*BusinessInfo.cz : Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. 1997-2010 [cit. 2010-01-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/vietnam-vnitropoliticka-charakteristika/2/1000667/#sec2>>.

*Central Intelligence Agency* [online]. 26. 1. 2010 [cit. 2010-02-05]. Dostupný z WWW: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/vm.html>>.

Centrum pro výzkum veřejného mínění. *Postoje české veřejnosti k cizincům II – březen 2011*. [online]. [cit. 2012-03-26]. Dostupné z WWW: <[http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/101141s\\_ov110502.pdf](http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/101141s_ov110502.pdf)>.

*Česko-vietnamská společnost* [online]. 16. 4. 2009. [cit. 2012-03-26]. Dostupné z WWW: <[http:// http://www.cvs-praha.cz/stanovy.php](http://http://www.cvs-praha.cz/stanovy.php)>.

*Český statistický úřad* [online]. 31. 7. 2011 [cit. 2012-03-26]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/tabulky/ciz\\_pocet\\_cizincu-001](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/tabulky/ciz_pocet_cizincu-001)>.

*Český statistický úřad* [online]. 2008 [cit. 2010-02-21]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/scu/cizinci.nsf/datove\\_udaje/ciz\\_vzdelani](http://www.czso.cz/scu/cizinci.nsf/datove_udaje/ciz_vzdelani)>.

*Český statistický úřad* [online]. 2001 [cit. 2010-02-19]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/sldb/sldb.nsf/i/data\\_za\\_obce](http://www.czso.cz/sldb/sldb.nsf/i/data_za_obce)>.

*Češi jsou tolerantní k cizincům, jinověrcům i odlišné sexuální orientaci*. In: Literární noviny[online]. 24. 7. 2011 [cit. 2012-03-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.literarky.cz/domov/politika/5079-ei-jsou-tolerantni-k-cizincm-jinovrcm-i-odline-sexualni-orientaci>>.

*General Statistics Office of Vietnam* [online]. 2008 [cit. 2010-02-12]. Dostupný z WWW: <[http://www.gso.gov.vn/default\\_en.aspx?tabid=467&idmid=3&ItemID=8653](http://www.gso.gov.vn/default_en.aspx?tabid=467&idmid=3&ItemID=8653)>.

*Informační centrum OSN v Praze* [online]. 2005 [cit. 2010-01-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.osn.cz/system-osn/clenske-staty/?i=203>>.

*Informační centrum OSN v Praze* [online]. 2005 [cit. 2010-01-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.osn.cz/system-osn/programy-a-dalsi-organy-osn/?i=99>>.

*Informační centrum OSN v Praze* [online]. 2005 [cit. 2010-01-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.osn.cz/system-osn/specializovane-agentury/?i=125>>.

*Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR* [online]. [cit. 2009-10-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.ippp.cz/neprehlednete/novinky/prilohy/Priloha.pdf>>.

*Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. 2008 [cit. 2010-01-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/dokumenty/2008-7-1>>.

*Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2010-02-19]. Dostupný z WWW: <[http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie\\_statu/asi/vietnam/index.html](http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asi/vietnam/index.html)>.

*Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2010-02-19]. Dostupný z WWW: <[http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni\\_vztahy/multilateralni\\_spoluprace/asem\\_asef/asem\\_asijsko\\_evropske\\_setkani/index.html](http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/multilateralni_spoluprace/asem_asef/asem_asijsko_evropske_setkani/index.html)>.

*Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2010-02-23]. Dostupný z WWW: <[http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni\\_vztahy/multilateralni\\_spoluprace/frankofonie/frankofo nie.html](http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/multilateralni_spoluprace/frankofonie/frankofo nie.html)>.

*Viet.cz* [online]. 2011 [cit. 2012-03-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.viet.cz>>.

*Vietnam* [online]. 2005-2009 [cit. 2010-01-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.vietnam1.estranky.cz/stranka/prumysl>>.

VLČEK, T. ASEAN – Sdružení států jihovýchodní Asie [online]. *E-polis.cz*, 26. 6. 2008. [cit. 2010-02-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.e-polis.cz/mezinarodni-vztahy/287-asean-sdruzeni-statu-jihovychodni-asie.html>>.

*Zákony online* [online]. 2006 [cit. 2012-02-29]. Dostupný z WWW: <[http://www.pravnipradpisy.cz/predpisy/ZAKONY/2001/273001/Sb\\_273001\\_-----\\_.php](http://www.pravnipradpisy.cz/predpisy/ZAKONY/2001/273001/Sb_273001_-----_.php)>.

## **SEZNAM PŘÍLOH**

Příloha č. 1 – Dotazník k předvýzkumu: Povědomí obyvatel Kolínska o kulturních specifikách Vietnamců

Příloha č. 2 – Dotazník k výzkumu: Povědomí obyvatel Kolínska o kulturních specifikách Vietnamců

Příloha č. 3 - Kritické hodnoty testového kritéria chí-kvadrát

## Příloha č. 1 - Dotazník

### Předvýzkum – Povědomí obyvatel Kolínska o kulturních specifikách Vietnamců

Vážení respondenti,

jsem studentkou 2. ročníku navazující magisterského studia oboru Pedagogika-veřejná správa na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. V současné době pracuji na diplomové práci, která se zabývá specifiky vietnamského etnika.

Ráda bych Vás požádala o vyplnění předloženého dotazníku, který se skládá z 10 otázek.

U každé otázky zvolte prosím jednu z nabízených odpovědí, pouze u otázky č. 2 vyplňte Váš věk.

Výsledky anonymního dotazníkového šetření budou použity jen pro účely diplomové práce a jinde nebudou šířeny.

Velice Vám děkuji za Váš čas a za poskytnutí cenných informací.

Bc. Lucie Petrušková

**1. Vaše pohlaví:**

- Muž
- Žena

**2. Váš věk:**

**3. Nejvyšší dosažené vzdělání:**

- Základní
- Vyučení
- Maturita
- Vysokoškolské

**4. Jaká je úroveň gramotnosti ve Vietnamu?**

- Většina lidí je ngramotná
- 54 % lidí je gramotných
- 94 % lidí je gramotných
- Nevím

**5. Jaké je postavení žen ve Vietnamu?**

- Ženy jsou považovány za cennější než muži
- Ženy jsou v submisivní roli
- Nevím

**6. Jaké je politické zřízení země?**

- Demokracie
- Komunismus
- Nevím

**7. Jaká barva je ve Vietnamu považována za svatební?**



- Bílá
- Černá
- Červená
- Nevím

**8. Co ve Vietnamu znamená úsměv?**

- Vyjadřuje jen radost
- Vyjadřuje rozpaky
- Vyjadřuje nudu
- Nevím

**9. Používají Vietnamci na veřejnosti kapesník?**

- Ano
- Ne
- Nevím

**10. Chtěl/a byste se dozvědět o kultuře a odlišnostech Vietnamců více informací?**

- Ano
- Ne
- Nevím

Ještě jednou děkuji za Váš čas a ochotu.

Bc. Lucie Petrušková  
e-mail: lucie.petruskova@seznam.cz

## **Příloha č. 2 - Dotazník**

### **Výzkum – Povědomí obyvatel Kolínska o kulturních specifikách Vietnamců**

Vážený respondente,

jsem studentkou 2. ročníku navazující magisterského studia oboru Pedagogika-veřejná správa na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. V současné době pracuji na diplomové práci, která se zabývá specifiky vietnamského etnika.

Ráda bych Vás požádala o vyplnění předloženého dotazníku, který se skládá z 10 otázek.

U každé otázky zvolte prosím jednu z nabízených odpovědí, pouze u otázky č. 2 vyplňte Váš věk.

Výsledky anonymního dotazníkového šetření budou použity jen pro účely diplomové práce a jinde nebudou šířeny.

Velice Vám děkuji za Váš čas a za poskytnutí cenných informací.

Bc. Lucie Petrušková

#### **1. Vaše pohlaví**

- Muž
- Žena

#### **2. Váš věk**

#### **3. Nejvyšší dosažené vzdělání**

- Základní
- Vyučení
- Maturita
- Vysokoškolské

#### **4. Jaká je úroveň gramotnosti ve Vietnamu?**

- Většina lidí je negramotná
- 54 % lidí je gramotných
- 94 % lidí je gramotných
- Nevím

#### **5. Jaké je postavení žen ve Vietnamu?**

- Ženy jsou cennější než muži
- Ženy jsou v submisivní roli
- Nevím

#### **6. Jaké je politické zřízení země?**

- Demokracie
- Komunismus
- Nevím

**7. Jaká barva je ve Vietnamu považována za svatební?**

- Bílá
- Černá
- Červená
- Nevím

**8. Co ve Vietnamu primárně znamená úsměv?**

- Má stejný význam jako u nás – radost
- Značí rozpaky
- Značí nudu
- Nevím

**9. Používají Vietnamci na veřejnosti kapesník?**

- Ano
- Ne
- Nevím

**10. Chtěl/a byste se dozvědět o kultuře a jiných odlišnostech Vietnamců více informací?**

- Ano
- Ne
- Nevím

Ještě jednou děkuji za Váš čas a ochotu.

Bc. Lucie Petrušková  
e-mail: lucie.petruskova@seznam.cz

**Příloha č. 3 – Kritické hodnoty testového kritéria chí-kvadrát<sup>171</sup>**

Stupně volnosti	Hladina významnosti	
	0,05	0,01
1	3,841	6,635
2	5,991	9,210
3	7,815	11,341
4	9,488	13,277
5	11,070	15,086
6	12,592	16,812
7	14,067	18,475
8	15,507	20,090
9	16,919	21,666
10	18,307	23,209
11	19,675	24,725
12	21,026	26,217
13	22,362	27,688
14	23,685	29,141
15	24,996	30,578
16	26,296	32,000
17	27,587	33,409
18	28,868	34,805
19	30,144	36,191
20	31,410	37,576
21	32,671	38,932
22	33,924	40,289
23	35,172	41,638
24	36,415	42,980
25	37,652	44,314
26	38,885	45,642
27	40,113	46,963
28	41,337	48,278
29	42,557	49,588
30	43,773	50,892

<sup>171</sup> CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu: Základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007, s. 248.

## ANOTACE

<b>Jméno a příjmení:</b>	Bc. Lucie Petrušková
<b>Katedra:</b>	Ústav pedagogiky a sociálních studií
<b>Vedoucí práce:</b>	PhDr. Jitka Plischke, Ph.D.
<b>Rok obhajoby:</b>	2012

<b>Název práce:</b>	Kulturní specifika vietnamského etnika
<b>Název v angličtině:</b>	Cultural Specifics of Vietnamese Ethnicity
<b>Anotace práce:</b>	<p>Diplomová práce se zabývá vybranými specifiky vietnamského etnika. Prezentuje informace týkající se země původu Vietnamců, popisuje aspekty, jimiž se Vietnamci odlišují od české populace. Mezi tyto aspekty patří především vzdělávací systém, odlišnosti v chování a oslava tradičních vietnamských svátků.</p> <p>Praktická část je tvořena předvýzkumem a výzkumem, který má za cíl odpovědět na otázku, zda obyvatelé Kolínska mají povědomí o kulturních specifikách Vietnamců. Výsledky výzkumu se porovnávají s podobnými výzkumy, které v této oblasti vznikly.</p>
<b>Klíčová slova:</b>	kulturní odlišnosti Vietnamců, Vietnam, povědomí obyvatel Kolínska o kulturních specifikách Vietnamců, srovnání výzkumů o vztazích Čechů k cizincům
<b>Anotace v angličtině:</b>	<p>This thesis deals with some specifics of Vietnamese ethnicity. Presents information concerning the country of origin of Vietnamese, describes aspects addressed by the Vietnamese differ from the Czech population. These aspects include in particular the education system, differences in the behavior of Vietnamese traditional and celebration of holidays.</p> <p>The practical part consists of preliminary research and research that aims to answer the question whether the region of the inhabitants are made aware of the specifics of Vietnamese culture. Research results are compared with similar studies conducted in this area arose.</p>
<b>Klíčová slova v angličtině:</b>	Cultural differences between Vietnamese, Vietnam, the region of awareness of population on cultural specifics of the Vietnamese, comparison studies on the relations of Czechs to foreigners

<b>Přílohy vázané v práci:</b>	Dotazník pro předvýzkum Dotazník pro výzkum Kritické hodnoty testového kritéria chí-kvadrát
<b>Rozsah práce:</b>	78 stran + 6 stran příloh
<b>Jazyk práce:</b>	český